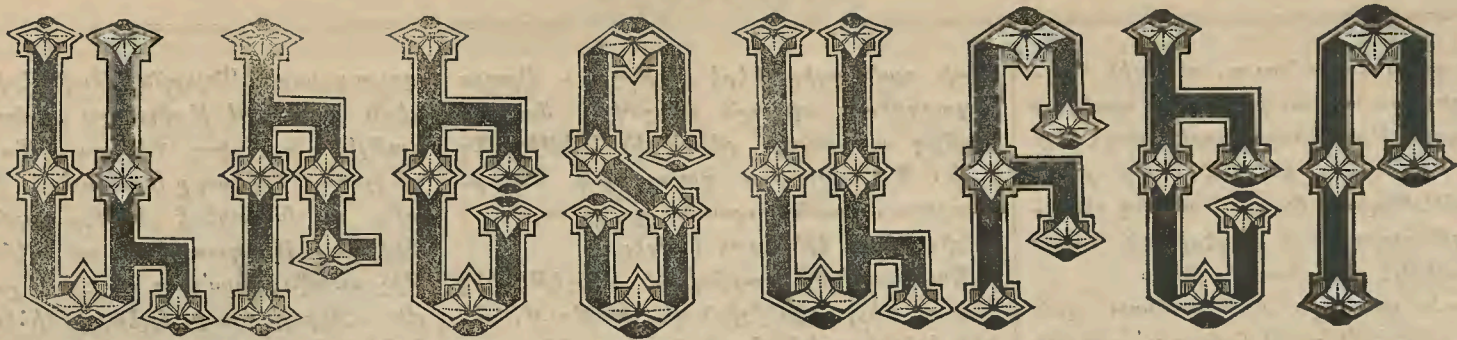

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 33.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 15, 1890.

Ը 11

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահիֆ
Իսթերասաթ Պուլմագ	81
“Ղէյտիլ Բօք”	81
Ինճիլ Իշլիկին Գըրգ Սէնէ Էվլէթէ Հալը	
Իլէ Շիմսիթի Հալը	82
Հէնրի Մ. Սթանլի	83
Հատտէն Զիյաթէ Սըճադ Օտալար	84
Էլէթթիլ	84
Մուհաթթիլ	84
Շուհիսաթ Ը Սիյասիյէ	87
Ագճէլէրին Ֆիյաթ	88

Ա.Ի.ՏԱՐԵՐ. Հէր հաճարա ճոնմա երբեսի կիւնիս նկար օրուհար:

Մեմայիք Ի Շահանգ վէ տիյար Էճնէպիյէ Իջիւն սեմէիյի պէր վեճնի փեշիկն 1 1/2, վէ ալըր ալլըր 3/4 Մեմայիյէ, վէ պիւր նիւս-խէսի 30 փարա տըր: Փօսրա խճրէրի բա-րաճըրըգա ‘ա’իտ տիւր:

Ղազէրայա տէրճ Իջիւն բանրիբար վէ ա-պօնէ Էագըրմագ, վէ փօստայա ‘ա’իտ մե-վատտ Իջիւն մեքքուպ վէ ազգէ Իսթանպօլ-տա Ամէրիկան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պար-նըմ խաննէ կեօնտէրիյմէի տիւր:

Ամէրիկան Միտիօնէրէրի Շէրէթի թարաֆընտան,
ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՅԱԶ, Ճ. Ք. ԿՐԻՆ:
ՄԻՆԷԼԼԻՅ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ԻՍԹԻՐԱԶԱԹ ՊՈԼԻՄԱԳ
(Պար. Տր. Թ. Բայլը)

Նոյն կէտէրէնի խթիրահաթ պու-լամատըրընտա նէ՝ Էոսիտը: Գիլթալը Մուղատտէն “Սէֆինէյէ տէօնտիւ”, տէյօր: Իշթէ հէր բահաթսըր վէ կիւ-նահ Էիւղիւնտէն միւղթարիպ օլան ճա-նըն վաղիֆէսի պու տըր: Բապա “Պա-նա րիւճու” էյլէ,” տէյօր: Մուհապ-պէթ Ի Իլահիյէտէն նէշէթ էտէն պու տա՛վէթի գապուլ էյլէ: Կէտէրէն սէ-ֆինէյէ տէօնտիւյիւնտէ քէնտիւնտէն մա՛տա պիւր շէյ կէթիրմէտիյի միսիլիւ, սէն տալի Յիսուսա զէվալլը, կիւնահ-քեար վէ գանա՛թսըր օլան ճանըն-տան մա՛տա պիւր շէյ կէթիրմէտիւն: Կիւնահլարընը կէթիրմէ, սատաթաթը-նա կիւվէնմէ, զիւրա պու կիպի շէյլէր սէնին ճէղանա պէտէլ օլամաղլար: Յի-սուս սէնի խթէր վէ սէն Անա միւհ-թամ սըն: Պինա՛նն ‘այէյհ, պուլունտը-ղըն հալտէ կէլ, քէնտիւնն զա՛րֆ, քէթիրիւմ վէ քէնտիւնն չիֆա վէրմէյէ քիւլլիյէն ‘աճիլ օլան պիւր կիւնահքեար օլաղընը թանըյարագ կէլ: Միւսրիֆ

օղուլ էվէ տէօնտիւյիւնտէ փէտէրինէ խաթիւ պաշը Էըրթըգ, Էալլըն ալագ վէ աճ օլան շախսընտան մա՛տա պիւր շէյ կէթիրմէտի, ֆաղաթ փէտէրինն խաթտիյի տալի թամմ պու խաթ: Յի-սուս ‘էնէ խթէր:

Խաթարա հըֆիլ օլունմաղա շայան պիւր խուսուս տըր քի, կէտէրէնն ուշ-մասը Իլիւն անճագ պիւր սէֆինէ օլուպ, հէր ճիհէթ սույա զարգ օլունշ խաթ: Պէտլէ տալի Ալլահ սէնին Էօրղուն վէ սէրտէրի ճանըն Իլիւն անճագ պիւր սէ-ֆինէ թէտարիք էյլէմիշ տիւր: Սէմայա կէթիրմէն պիւր դաշ թարիգ Էօգ վէ պիլ պու խուսուստա խաթտիյիմիլ թարիգի ինթիլապ էթմէյէ հուր տէ-յիլ Էյ: Չիւնըրի սէմա ալթընտա նաա արասընտա վէրլիէն պաշգա պիւր խաթ Էօգ տըր քի, անընլէ խէլաս պուլա պիլլէլմ, ֆաղաթ անճագ գանը պիլզի հէր կիւնահտան փարլէր օլան խէլաս-քեարըմըլ վասըթատըյլէ նէճաթ պու-լա պիլլիլիլ: Հիւքմտարըլ վէ թէպա՛ա, ֆէյլէսօֆլար վէ ճահիլլէր ‘այնի իլլէթէ միւլթէլա օլուպ, տէվալարը Իլիւն ան-ճագ պիւր Հէքիմ վար տըր: Խանն Էյ-լարըլընըն ասը շուստան ‘իպարէթ տիւր: “Յիսուս Գրիտոս տիւնտայա կիւ-նահքեարըլը խէլաս էթմէր Իլիւն կէլ-տիւ:” Խէլապըտար սէնին միւղթարիպ զալլիյէ “Պանա կէլլիլիլ, պէն տա-լի սիղէ բահաթ վէրլիլմ,” լաթիֆ խապէրինի կէօնտէրմէքտէ տիւր:

Շունա տալի տիղգաթ օլունա քի, սէֆինէնն անճագ պիւր փէնճէրէսի օ-լուպ, ըլըգ վէ հալա անճագ օլ փէն-ճէրէտէն կիւրմէլի խաթ: Իշպու Էէք վէ աշըգ փէնճէրէ պիլզէ Բուհ Իւլ Գուտու վասըթատըյլէ թէնվիլ օլունմանըն նէ խաթիյինի փէք միւնասիպ սուրէթտէ Ի-լահ էտէր: Փէնճէրէնն պիւր տանն օ-լուպ ըլըգ վէ հալանըն անճագ անտէն Իլէրի կիւրմէսի՝ Յիսուսա կիթմէր խթէ-յէն ճանըն անճագ Բուհ Իւլ Գուտու տէլալէթիլլէ Էէնի ‘էօմիէ կիւրմէսի լա-ղըմ կէլտիյի հաղիգաթընը փէք միւ-‘էսսիւր սուրէթտէ Իլահ էտէր: Թէճէտ-տիւս Իւլ գալպ թէվպէքեար կիւնահ-

քեարը Գրիտոսա բապթ էտէր, ֆա-ղաթ թէճտիւ էյլէյէն Բուհ տըր:

Տօլթուլ, փէնճէրէ աշըգ օլուպ, միւ-պարէր Բուհ սէնի ճէլլ էթմէքտէ տիւր: Բուհ Իւլ Գուտու խէլաշ օլուպ, նէ-րէյէ տէլալէթ էտէր խաթ, օրսայա կիթ վէ նէ՛ էմի էտէր խաթ, անը Իճրա էյլէ: Սէնի խէլատտան մէն՝ էտէն կիւ-նահլարը թէրք պիլլէ պիւթիւն ճանըն-լա Գրիտոսա Էալիլլ: Հաղիգաթ Ը հալտէ, Իշպու աշըգ փէնճէրէտէն կիւ-րէրէք Խաթ Ուլլահըն մուհապպէթ, գուվլէթ վէ քէմալլէթիյէ մաղհար օլմագ խէլատը մուճիպ օլան խանն իլէ խէլապըտար խանմագ տէմէք տիւր: Պու նէվ՝ խանն սըրֆ Գրիտոս հագ-դընտա Էֆքեար թէշքիլ էթմէք տէյիլ, Իլլա ճանըն խէլատընա պա՛լա օլաճագ թարղտա Գրիտոսա Էալիլլմագ տըր: Էյէր Էօրղուն կէտէրէնն միսիլիւ հէր շէյլ թէրք էտէր տէ սօղրուտան սօղ-րույա սէֆինէյէ կիտէր վէ օրատա տիւնլէնիլ խաթիլ վաղիֆէնիլ Իճրա օլունըլ օլուր: Պէտլէ էթմէլիլիլ հալ-տէ մուհիպա Յիսուս՝ Նոյն կէտէրէն-նի սէֆինէյէ ալտըլը կիպի, սիղի Իլէ-րիլլէ ալաճագ տըր:

Գրիտոս Իլէ Էէնի մուհիտէյէ կիւ-րէճէքսիլիլ. Էէնի ‘էօմիէ, Էէնի նու-լա, Էէնի գուվլէթ վէ Էէնի խաթտէ մալը օլաճագսընը, հէր շէյլիլ միւ-ճէտտէա օլաճագ տըր: Գալլիլիլտէ ‘աճա՛լպ վէ գանա՛թ պալաշ պիւր սէ-լամէթ հիւքմ սիւրէճէք տիւր: Էյէր սէր-սէրի ճանընըլ քէնտիւնի հէր շէյէ գա-տիւր վէ քեաթի օլան խէլապըտար թէս-լիմ էտէր խաթ, “Սիղէ սէլամէթ պրա-դըրմ, սիղէ պէնիմ սէլամէթիմի վէ-րիլիմ. պէն սիղէ տիւնտանըն վէրտիլի կիպի վէրմէմ. գալլիլիլ խաթիլ ու իլ-թիլրապտա օլմասըն,” քէլամ Ը սէլա-մէթ էնճամընը Իլտէճէքսիլիլ: Գրիտ-տուր պուլտըլընըլտա խաթիրահաթ պուլմուշ օլուրսընըլ:

«ԼԵՅՏԻՉ ԲՕՔ»
(Պար. Մարգ Գիլը)

Ինկիլթէրանըն սահիլ Ի զարպիսիտէ «Լէյտիլ Բօք» նամըլէ հէր քէսէ մա՛լիւմ

պիր տիք դայա պուլունուս, տէնիդին թաշ-
գըն օլտըղը սըրաւաւ, սու իլէ իհաթէ օլունու-
վէ տաղալար էթրաֆընտա փարէլէնիւլ էլիէյի
եիւքսէյէ սըչրաւար իսէ տէ, անը քիւլ-
լիյէն էօրթէմէլլէր: Ճագաթ տէնիդ չէքիւ-
տիյի վագթ դայա գոււմ իւղէրինտէ գալըր
վէ սուհուլէթլէ կանընա կիտիլիւր:

«Խաթուն դայա» մանաւանդ տալ օլան
պու իսմ սէնէլէրճէ ազտէմ վուգու՝ պուլան
պիր վագթ՝ատէն ալընմըլ տըր: Պիր եաղ
կիւնիւ պիր խաթուն սահիլ պոյունտա կէ-
ղինտիյի էսնատէ դայանըն եանընա կիտիւլ
օթուրտու վէ մէրագ իլէ քիթալ օգոււմագա
պաշլատը: Մէրգոււմէ էթրաֆընա տիգաթ
էթմէյիւ պիր կէօնէ թէշլիքէտէն տալի
խապէրտար օլմատըղընտան, սիւքիւնէթ ի
քեամիլէ իլէ օգոււմագա իքէն, դայալա-
րըն իւղէրինտէն եիւքսէք պիր սէտա ի-
չիթտի: Սահիլ մուհաֆըղը անը կէօրմիւլ
օլուպ սէն վէրմէքտէ իտի: Գարը կէօղիւ-
նիւ եօգարըյա գալտըրտըղընտա անիտէ
թէշլիքէյի կէօրաիւ: Գէնտիսիլէ սահիլ պէյ-
նիւնտէ տաղալար օլուպ, գոււլարըն իւղէ-
րինէ քէօիլիւք եայրմագտա իտի: Իլք
տէֆա կէօղ կէգաթիւրիւնտէ էօլիւմիւնիւն
մուհապագ օլտըղըն անիլտա, զիւրա հէր
տաղիլգա տաղալար եիւքսէքտէ օլուպ,
քէնտիսի թէրէտտիւտ էթմէքտէ իքէն, իւ-
ղէրինէ գոււլիլէթլի պիր տաղալար հիւճոււմ
էյլէտի: Պաշը ուճուստա տիք դայա պու-
լունուպ, գուշ եոււմուրթալարըն արմագ
իլիւն օրայա պալըղըլար պիլէ կիւճ իլէ
չըգա պիլիլէր իտի: Գաշմագա սայքի եօլ
եօգ իտի: Մէրգոււմէ սահիլտէ պիլիլէրմիւլ
օլան գալապալըյա պագար իտի իսէ տէ,
տէնիդին օլ սէմթիւնտէ հիւ պիր սանտալ
իլէյէմէյ իտի: Պա՛տէնու չիքեարընը դօ-
ղալայան ճանալար կիտիլ արգա թարա-
ֆընտան իւղէրինէ հիւճոււմ էտէն տաղա-
լար իլիւնտէ տուրմագտա իքէն, իղթիւրալը
՝ազիւմ վէ կէօղ եաշըյէ «Ճան գուրթարան»,
«Ճան գուրթարան եօգ մը», տէյիւ նիտա
էյլէտի:

Պիր տաղիլգա էլիլէլ անըն իլիւն թէշլիքէ-
նիւն մանաւանդ եօգ իտի իսէ տէ, չիմտի
պիւթիւն տիգաթընը ճէլպ էյլէմիւլ իտի:
Սէրլէթ, զէլգ ու սէֆա, իղթիւրալար, մանգուլիլէթ վէ պուլընարա միւսմաիլ խու-
սուսաթա տա՛իր օլան միւլաշագաթը անիտէ
իլալէ օլունուպ, եէք մէրագը իսէլաւ պուլ-
մագ իտի: Պու սըրաւաւ սահիլ մուհաֆըղը
«Գայայա սարըլըլ թէֆէսիլնէ չըգ, իսէլաւ
պուլմագ իլիւն եէք չարէն դայայա չըգմագ
տըր:» տէյիւ նիտա էյլէտի: Մէրգոււմէ պա-
շը ուճուստա պուլունան սարի, տիք վէ
գայիլգա դայայա պագալըղընտա իւղէրինէ
նա՛սըլ չըգաճագընը պիլէմէյ իտի: Ճագաթ
տուրտուպ թէրէտտիւտ էթմէքտէ իքէն,
տուրտըլը եէրէ պիր տաղալար հիւճոււմ էթտի
վէ այաղընըն ալթընտա սու եուլալարըն
ֆըլըրտար իտի: Պա՛տէնու մէ՛յուսիլէթլէ
դայայը թուրթու վէ ասըլարագ պիր գօլու-
գա չըգընճայա տէյին եալաշ եալաշ էիւք-
սէլտի: Օրատան աշաղը պագըլ հէյլէթլի
տաղալարը կէօրաիլիւնտէ, թիւլլէրի տի-
քէն տիքէն օլունու: Ճագաթ տէնիդ եիւնէ
եիւքսէլէրէք էթրաֆընը սարտը: Մէրգոււմէ-
նիւն թէշլիքէյի հալի խապէրի հէմճիւլար դա-
րիլէյէ տալի չայ՝ օլունու իտիլիւնտէն սահիլ
եիւղէրինէ քիւնէլէր թօլիւնմըլ վէ «Ճան
եիւքսէյէ չըգ:» տէյիւ պաղըրմագտա իտի-
լէր: Եիւնէ գոււլիլէթլի թօլիւնմըլ փար-
մագալընտան գան ապըղը հալտէ, տար
վէ պագիւր եէրէրտէն կէշէրէք օթ քիւ-

մէսի օլան պիր եէրէ եէթիւտի: Օրայա
չըգաղընտա պալըն տիւշտիւ: Ճագաթ
արթըգ տաղալար քէնտիսիլնէ եէթիւշտիւ
իտի: Պու սըրաւաւ գալապալը «Գուր-
թուրտու, համա օլունու գուրթուրտու»,
տէյիւ նիտա էթմէքտէ իտիլէր:

Պու հագլիլէթ դարիւլ վէ տէշլէթիւկիլ
իսէ տէ, հէր քէս իլիւն՝վէ, տօթոււմ, սէ-
նիւն իլիւն տալի հագիլի տիւ: Հէր տա-
ղիլգա տէնիդ սաքիթ սուրէթտէ սէնիւն իւ-
ղէրինէ հիւճոււմ էթմէքտէ տիւ: Տիւնեա
սէնիւն էթրաֆընը սարմագտա տըր: Ար-
գանա պագ վէ սէնի կիւնտէն կիւնէ վէ
սէնէտէն սէնէյէ նէ՛րէլէրէ գասար սիւրիւպ
կէօթիւրտիլիւնէ տիգաթ էյլէ, ֆագաթ
էտէֆէ չայան եէրի շուրասը տըր քի, սէն
պու խուսուսա ալա էհէմիլլէթ վէրմէքտէ
տէյիլ սին: Սա՛իր եիւղէրինէ չէյլէրէ տիլ-
գաթ էթտիլիւնտէն, պու խուսուսա սարֆ ը
էֆընար էթմէքտէն: Հէր իլիւն պիլթիւր-
տիքտէն սօնիլար պու խուսուսա պագա պի-
լիւն, հէր չէյ իլիւն վագթըն վար, ֆա-
գաթ պուսա եօգ: Մէշլըլիլլէթ, մանգու-
ղիլլէթ, ումուր ը սիլապիլլէ, փիլայա, տօթ-
լըգ վէ սա՛իր խուսուսաթ հագլընտա տիւ-
չիւնէ պիլիլ իսէն տէ, պու խուսուսա հագ-
լընտա տիւչիւնէմէքտէն: Ճագաթ թէշլի-
քէյի կէօրէճէյին վագթ եաղաշմագտա օ-
լուպ, օլ գէման կէօղլէրին թէշլիքէյէ նա-
ղար գըլաճագ վէ պու կիւնքի չէյլէր հիւ
հիւքմիւնտէ գալաճագալար: Պիր տաղիլգա
անիտէ սըչրայարագ, «Նէ՛ հաթիմալըմ քի
իսէլաւ պուլայըմ», տէյիւ նիտա էտէճէքտէն:

ԻՆՃԻԼ ԻՇԻՆԻՆ ԳՈՐԳ ՍԵՆԵ ԷՎՎԵԼԻՔԻ ՀԱԼԸ ԻԼԵ ՇԻՄՏԻՔԻ ՀԱԼԸ [Պիեսո ի մալսուս]

Կէշէլէրտէ սէվիլիւ իւրիւթիւն պիր
պիրատէր իլէ գօնուշտըղմըլ էսնատէ միւ-
մալիլէյ պիլլէ քէնտի սէրկիւղէթիւնիւն պիր
գընմընը նաղ ու հիւքայէ էյլէտի: Իշպու-
տօթոււմըլըն վէտէրի Լուս, քիլիսէտէ պիր
փալիս օլուպ, պուստան թագրիպէն գըրգ
սէնէ էվլէլ վաթանընը զիլարէթ էտէն պա-
ղը Փրօթէսթան թիւճճար իլէ պիր միւճա-
տէլտէ պուլունմըլ տըր: Մէրգոււմ թա-
ճիլլէրին փալիս էֆէնտիլլէ վէրաթլէրի
աշխաթա պիր Ինճիլ օլ գէման տաճա պիր
չօճուլ օլան տօթոււմըլըն էյլնէ կէշտի:
Անըն նէ կիպի պիր քիթալ օլտըղընա վա-
ղըֆ օլմայարագ չօճուլ Ինճիլ քէմալը
խահիլլէ օգոււմագա պաշլատը, զիւրա քի-
թալը մէղըլիւ ճալիւլ ի տիգաթ վէ անի-
լատըլը պիր լիստաւա իտի: Ճագիլ փա-
լիս քէնտի օլունըն պու վէճիլ օգոււմագ-
տա պուլունուպ, անա քիթալըն նէ չէլիւ
պիր քիթալ իտիլիւն պէյան իլէ պէրապէր
անը քէնտի օգոււմալըն տէվամ, վէ քիթա-
պըն հալի պուլունուալըլը էվամիլլէ իթա՛ւթ
էթմէյէ թէշլիլլէ էյլէտի: Իշլէ տօթոււմը-
ղըն Սհա ը ճէտիլի պու վէճիլ օգոււմալը
պու մէմէքթիլլի Ինճիլ քիլիսէսիւնտէ ու-
գոււն միւստէթտէն պէրու պիր տիլէք մա-
գաթընտա հա՛լպ օլտըլը մուհիւմ մէվլիլի-
նէ կէլլէսիլլէ իլք վասթիւ օլունու:

Պիր գաշ սէնէ սօնիլար պաղը միսիւնէր-
լէր էրմիլիլլէրին մուհիւմ պիր մէրքէլի օ-
լան իլարիլլէթ օլմալըն պաշլըճա գարիլլէ-
լէրինտէն պիլիլիլ զիլարէթ էյլէտիլլէրին-
տէ, օրատա Ինճիլ նամընը քէնտի իւղէր-
լէրինէ ալմամըլ, վէ ինթիլալ քի էքսէրիսի
հիւ պիր Ինճիլ վալիլլի վաղընը իլիլթ-
մէմիլլէ, պու ճիւլլէ իլէ պէրապէր գա-
թէն Ինճիլ օլան պիր պէօլիւք քիւսէլէր

պուլունուար: Անլէրին էթալլէրի չէյ հէր
կիւն պիր եէրէ թօլիւնըլ քէմալը տիլգ-
դաթլէ աշխաթա ֆիթալը Մուգատտէ-
սի Էրաթա ֆիթալը Մուգատտէս իլէ թաթ-
պիլ ու մուգալէսէ էթմէք օլունու իտի:
Գիթալը Մուգատտէսին պու վէճիլ թէֆ-
թիլ ու միւթալա՛սը անլէրտէ լաղըմ կէ-
լէն սէմէրէյի հասըլ էյլէտիլլէ ճիւլլէ մու-
«տիլիլլէն անլէրտէն պաղըլարը վա՛լպ վէ
խօճալար վէ տիլլէրլէրի տալի միսիւնէր-
լէրին զիլարէթի ՝աղապիւնտէ թէ՛սի օլուն-
նան մահալլի Ինճիլ քիլիսէսիլլէն ՝ամուլա-
լը օլունուար:

Իշպու իլքի միսալլէր Մէմալլէր Շահա-
նէնիւն հէր թարաֆընտա վուգու՝ պուլան
վագթալէրին նիւմուսէլլէրի տիւ: Ինտան-
լար ֆէլալմըն խալիս սիւսալիւնտէն իլիպ
միւթէլլէլլիլ օլունուար, վէ էվլէլա խաթը
ու խայալարընա կէլմէտիլ պիր խալիլնէ
պուլտըղընը հիսս էյլէտիլլէրի ճիւլլէթլէ
Բուհըն քէնտիլլէրէ պէյան էյլէտիլլէ թա՛լի-
մաթ ը ճէլլիլլիւն միւստաֆա՛սը ուղընա
հէր չէյ չէքմէյէ լաղի օլունուար: Հէմէր-
լի պիրատէրլէր հէմ տէ Ամէրիլլէր միսիւ-
նէլլէր էյի իլ կէօրաիլլէր իսէ տէ, էյէր օլ
իլք գէմանըլըն վագթալարըն տօղրու
սանկալմըլ իսէք, Թիւրքիա Ինճիլ քիլիսէ-
լէրիլլէն թէմէլլէրիլլի վագ՝ էտէնիւն Ինճիլ
վա՛լպլէրինտէն զիլատէ պիլգ գաթ Ինճիլ
քէնտիսի իտիլիլ կէօրէճէլլէ: Լաքին մա-
լիւմաթմըլգա նաղարէն, պալատէ վիքը
օլունուարա պէնիլլէր միսալլէր էլ եէվմ
նատիլ իւլ վուգու՝ օլտըլը ճիւլլէթլէ պիր
միւստէթտէն պէրու քէնտի քէնտիլլի-
ղէ իշպու քէյֆիլլէթիւն նէտէն նէշէթ էթ-
տիլլիլլի սօրմագտայըլ: Պու խուսուսա Ինճի-
լլէն պու նէսլ առէմէլլէրինէ՝ կէշէն նէսլին
առէմէլլէրինէ օլտըլը գասար միւստալի
կէլլէթիլլէրինտէն նէշէթ էթմէմէքտէ տիւ: Ին-
ճիլլէն ճէլալը վէ քիւթիւլ ի սէմալիլլէտէն
օլմալըն իսալաթը՝ ինտանլար թարաֆըն-
տան տիլգաթլէ միւթալա՛ս օլունուալըլը գէ-
ման միւթէլլէրտալիլլէր իլէ միւթէ՛լիլլիլլէր-
նիւն, զէնիլլէր իլէ ֆագիլլէրին, միւթէ-
մէտտիլլէ վէ դայը ի միւթէմէտտիլլէրին գալ-
լէրինէ ՝այնի տէրէճէ սէրահաթ վէ գոււլիլլէթ-
լէ թէ՛սի էյլէմէսի իտիլի կէօրիւլէճէք տիւ:

Խալը. պուլըն սէպէպի ինտանլարըն ար-
թըլ Ինճիլ լաղըլը վէճիլ գուլագ վէրմէ-
մէլլէրի տիւ: Պուստան գըրգ սէնէ էվլէլ
սատէ Ինճիլ թա՛լիլլի պուլաւաւ եէնի պիր
չէյ իտի: Օլ գէման մէյաւանտա Ինճիլլին սա-
տէ թա՛լիլլին խուսուսա պիր մէյլ ու մու-
հապալլէթ մէվսուս օլմալըլը կիպի, անա
գարըլ ՝ատալլէթ վէ սու՛ ի գանն տալի
եօգ իտի: Նիլլէլլէրի հագիլի վէ մա՛գուլ
օլանը գապուլ էթմէյէ հաղըր օլարագ ոա՛իր
եէնի պիր չէյլ տիլիլլէրէսիլլէ Ինճիլ տիլիլ-
լէրլէր իտի: Էլ եէվմ անլէր արթըլ պու
վէճիլ տիլիլլէմէքտէ տիլլէր: Ինճիլլի էր-
մէնիլլէր, եալիստ ՝ալլէ՛ ումոււմ մա՛լուլ օլ-
տըղարը իւղէլ, Փրօթէսթանլար ալըլ պիր
միլլէթ օլունու իտիլլէրինտէն, սա՛իր մէղ-
հէպլլէրէ մէյալուպ օլան իլրիլթիլլէրնալ ան-
լէրին իւղէրինէ ալըլ պիր հէյ՛էթ նագալըլլէ
պաղըլ, Օրթօթօթ մէղհէպլլէն մէյալուպ օլան
պիր Բոււմ Նա՛լուպիլլէրին, եալիստ Լուս,
քիլիսէյէ մէյալուպ օլան պիր քիմսէ Գա-
թօլիլ քիլիսէսիլլին իլլէրինէ միւստալիլլէ
էթմէլլէրի կիպի, քէնտիլլէր տալի անլէրին
իլլէրինէ գարըլալարը լաղըմ կէլմէտիլլէ
էֆընարընտա տըրտըր: Նա՛նի թա՛լիլլէր ը
Ինճիլլէր արթըլ գըյթթ վէ մէղիլլէթ ի ա-
լիլլէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունուալըլ պիր

չէյ կիպի տէյիլ, իլլա պէլքի սամիւնին քէնտի էպէլէյն, մոււլլիմին վէ բէնապիւն- լէրի թարաֆընտան սագընտըրըրըրըրըր սա"իր պիր քիլիսէնին թա"լիմաթը մադա- մընտա թէլազզըր օլունմագտա տըր: Իշպու- քէյֆիլէթին նէթիճէ ի հէկիսնէսի փրօթէս- թան քիլիսէնին հալաշ հալաշ թէրազզըր էթմէսի իսէ, օլ գատար էնէմմիլէթի հա"իլ տէյիլ տիր: Արդուլաարըրըրըր շէյ Ինճիլի էֆըրաթ վէ զայրէթին 'ուսուսէն ճարի օլ- մասը տըր: Պու մէմլէթէթաէ պուլունան քիսֆիէ ի մէզնէպաշարըրըրըր Բիթապը Մուլաաթէսին միւսթէվիլլաթըրըր վազընէն իսպաթ օլունա պիլէն հազա"իլ թա"լիմ, վէ թէվալէ իլէ ճէնապըր Հազգտան իսթիլ- ֆար վէ Բապըրըրըր Յիսուս Գրիստոսա իսան իւղէրինէ միւ"էստէս օլմադըր փաք վէ կիւ- ղէլ պիր սիլլէթ մէյտանա կէթիլմէյէն հէյի իրիսթիյանըրըր սալաթէ իսթիլին իտաի'ա էթաիլլէրին կէթիլմէք արդուլունտա իլ: Իշպու մուսիմ խուսուսար աշըրտան դա- պուլ վէ թատիկ օլունտըրըրըր հալաէ, փրօթէսթան իսթիլին իթիլիսազ էտիլիպ էտիլմէսի հիշ տէ վազիֆէթիլ տէյիլ տիր: Փրէնա Պիսմարը իլէ սա"իր էրպապըր սիյա- սէթին էթիլ'ա ի էննէպիլէտէն աղըր բէսմ- լէրին աղընտաըրըր իլթիլլաթ էթմէլէրինտէն միւրաաթըրըր քէնտի գալմաթըրըր էթիլ'ա ի մէզըրէլէտէն մահրում էթմէք տէյիլ, իլլա անլէրի տալիլ ի մէմլէթէթիլլէրինտէ հալաշ- դա մուլլէթիլլըր զըրմագ տըր: Պի 'այնի'նի Ինճիլի ճէնապթ թարաֆընտան կէնէքաթէն մէն' իշիւն քէնտի կէնէթիլլէրին էօնիւնէ կէնէթիլլէր մանիլէր դօյանլար, անլէրին փրօ- թէսթանըրըր էյի վէ միւսթիլ օլան շէյլէ- ըրին ճիւմլէթիլլէ քէնտի քիլիսէլլէրինտէ հա- "իլ օլունտըրըրըր կէթիլմէք մագսէթիլլէ պու- վէնէլէ մուսմէլէ էտիլլար իսէ, պիլլիմ պուլունտան զիյաթէ պիր արզու վէ թալէպի- միլ հօզ տըր: Սա"իր քիլիսէլլէրէ մէնտուպ օլան տօթլարըրըրըր պիլլիմ իշպու պէյա- նաթըրըր պիւս պիւսթիւն ինանաճաղա- ըրըր դանն էթմէլլ իսէք տէ, անըն կէրէք օլունտըրըր Ալլահ պիլլըր:

Գորդարըրըր քի տանա պու ճիւնէթիլլէ 'ու- մուսի պիր սա'յ ու զայրէթ հօզ տըր: Մա' մաֆիս պա'ղըր մահալլէրտէ պու կիպի հա- բէթթիլլէ կէթիլլէթաթ տիր: Փրօթէսթան- լըր իլէ պիր կէօնէ 'ալապալարըր օլմայան քիլմէլէր Ալլահըր քէլաթըրըր թէթիլլէ ու միւսթալ'ա էթմէլլ մագսէթիլլէ պիր կէրէ թէնէթիլլէ' էթմէլլ տիրէր քի, դաննը- մըզնա օլա օլա պուլունտան տանա միւս- թանէն պիր հարէքթ օլաթալ: Ի'թիլլա- տըրըրըր հիշ պիր քիլիսէ պիւս պիւսթիլլէ զէլալէթտէն 'արի օլմայըր, իսթաաթան սա- լիմ օլան կէկիսնէ բէնպէր Բիթապը Մու- զատտէս տիր: Պու միսթիլլէ սա'յ ու զայ- ըլթիլլէրին կիթիլլէթէ 'ուսուսթիլլէթիլլէ, վէ խուսուսա հէր սէնէ պու մէմլէթէթաէ քէս- ըլթիլլէ տաղըրմագտա օլան Բիթապը Մու- զատտէսթիլլէ մէ'մուլ օլան սէմլէթիլլէ հասըր էտէնէթիլլէրին գալլիլէն իւմիա էտէրիլ: Հալաթէթաթ ի միլլիլէ փէք հալաշ օլունպ, քէնալէ էրմէսի իշիւն հօզ տէֆա 'ասըրա- ըրն միւրուրըր լաղըր տըր: Պիլ ճէմի' ի իրիսթիյանըրըր տանա փաք պիր իսմանա հա"իլ օլաճաղարըր, վէ շիմիլլէ գատար կէթի- շէ պիլլաթիլլէրինտէն տանա կիւքաթ պիր հօզթա ի միւսթէլլէթէտէ պիլլէլէթէթիլլէր պիր կիւնիւն զուհուրըրըր ինթիլլաթէն հա- շայա պիլլիլլըր:

Փազաթ պու արատա 'ասըր հաղըր ա- տէմլէրի կէօնէթաթ օլունտըրըրըր, էյ

Ինճիլի պիրաթէրէր, պիլլիմ հաղըրըր Ին- ճիլի իսմիլնաթէն տէյիլ, հազիլի իրիսթիյան էֆըրաթ ու հիսթիյաթէնտան պիլլէ մահրում կէթիլլէնէն զէմանէթիլլէ տաթմէլլէրինէ զարըր պրօթըր օլունտըրըրըր վազիֆէթիլլէրիլ վար տըր: Ճէննէթէ կիթիլլէթ իւղըրէ կէթիլլէնէնէն հազ- զընտա ֆէրպիլ պիր թարիլ իլէ կիթիլլէր պիլլէ ֆարիլ իւլ հալ վէ միւսթիլլէ իւլ պալ օլա պիլլիլլըր: Ինթիլլաթըրըրըր ին- ճու գալիւլարտան իշէրի կիրաթիլլէր ան- տէ ուսուսուլաճագ տըր: Փազաթ տար հօ- լա կիրմիլ իտիլլէրինէ մէյտանա պիր կէօ- նէ էմարէ կէթիլլէթիլլէր իսուսուսըրտա գալլուսըր օլունտըրըր: Պու միսթիլլէրտէն պա'ղըրըր Ինճիլի համըլլէ հաթ օլունտան քիլ- սէլլէր արատըրտա կէթիլլէթիլլէր միւսթալ- 'ալար վէ սա"իր սէպաթըրըրըր սէպէպիլլէր սիւրէթիլլէ օլա պիլլիլլէր: Պա'զայըրըր փրօ- թէսթանըրըրըր ազէն իսթիլլաթըր իւմիլլէր քէնտի քիլիսէլլէրինտէն ալըրըրըրըր զանն ը վաճիլլէնէն զաճիլլ օլա պիլլիլլէր: Սա"իրլլէր Ինճիլէ ճէլլ էթմէք վազիֆէթիլլէ միւքէլլէթ օլան զէվաթ տալիլ անլէրին Ին- ճիլի իսթիլլաթէն սուրէթտէ թէտղիլ ու միւ- թալա'ա էթմէլլէրինէ մանի' օլա պիլլիլլէր:

Փազաթ պու շէյ պիլլիմ իսթաթմըրտան նէլ'էթ էթիլլէն էթմէսին, վուլու' պուլան թէպէտթիլլէ թէպիլլէ ու ի'թիլլաթա մէճ- պուրըր: Մճէպա իշպու թէպէտթիլլէ պիլլի կէնի վազիֆէթիլլէ իլէ միւքէլլէթ զըրմագտա տէյիլ մի տիր: Տօթլարըրըրըր հէր կէօնէ զարազ ու միւսթալ'աաթան 'արի օլարազ Ինճիլի տիլլէլլէթիլլէր իշիւն կէնի պիր ուսուլ իթիլլիսազ էթմէլլ տէյիլ միլլիլ: Ինլիլլ վէ Սմէրիլլաթ իրիսթիյանըրըր աճատըր հաթա տանա միւ"էստիլ սուրէթտէ իճրա ի թէ"սիր էթմէք իշիւն քիլիսէ իշիլլին ուսուլարըր- տա պա'ղըր թէպէտթիլլէթին իճրաթըր հէր հալաթ լաղըրմէթէն իտիլլին հիսս էթմէլլ տիրէր: Մճէպա պիլլ տալիլ քիլիսէլլին իշ- լէմէսի ուսուլըրտա պիր կէօնէ թէպիլ- լաթ իճրաթըրտա պրօթըր տէյիլ միլլիլ: Պիլլիմ էլ կէլլ իճրա էթմէլլէրիլլ վիր շէյ վաթ մը տըր քի, սա"իրլլէրի Գրիստոս իլէ պէ- րապէր Ալլահտա մահֆուլ օլան պիր հա- յաթըր սա'աթէթիլլին արաթալա թէլլիլլ էթմէսի միւսթիլլէթ օլուն: էյէր վար իսէ, նէ տիր օլ շէյ: Պիլլ պիր կէօնէ միւսթալ'ա պէյան էթմէլլիլլ, իշպու ուս"ալարըր գարի- յուն ը քիլլաթըրըրըր հէլալէ էտէրիլլ:

Հէնթի Մ. ՍԹԱՆԼԻ

Սթանլի 1840 տա Վէյլլին Տէնպի համ շէնթիլլէ տօղմըր տըր: Միւսթիլլէրին է- պէլլէրի Բօլլէնտա համըլլէ մա'րուֆ օլունպ զայլէթիլլէ ֆազիլ իտիլլէրի ճիւնէթիլլէ քէն- տիլլէ տանա իւլ հաղըրտա իքէն մահալլէ- նին տիլլաթ ու ինթիլլաթէն հէլալէ վէ Սէնթ Սաֆ համ սատաղա իսանէտէ թա- լիմ ու թէրպիլլէ օլունտա: Իշպու մահալլէ կիւղէլլէ թա"լիմ ու թէրպիլլէ օլունտըրտան վէ պիր իքի սէնէ իսօճալըր էյլէտիլլէն սօնկ- րա, Նիւ Օրլէանտա կիտէն պիր կէմիլլէ պիր միլլ արթիլլէ Սմէրիլլաթ կիթիլլէ: Նիւ Օրլէանտա Հէնթի Սթանլի համ Սմէրի- զալըր զէնլիլլ պիր թաճիլ անըր էվաթըրըր գապուլ էյլէտիլլէրինտէն, մէրդում Հէնթի Մօր- թօն Սթանլի համըլլէ հաթ օլունտա: Միւ- մալլէր Սմէրիլլաթըրն ճէնուպ ի զարպ թա- րաֆըրտա վազըր վաճիլլէր իլէ մէքիլլէն է- յալլէթտէ պիր իսպըր զէման հայան իճրա ի սէյաթաթ էյլէտիլլ իսէ տէ, փէտէրի պիլլա վաթիլլէթնալլէ վէֆաթ էթիլլէրինտէն, կի- նէ քէնտիլլէրի ֆազըր հալաթէ պուլուն:

Միւսթիլլէրին Սմէրիլլաթ մուհարէպէ ի տալիլլէրին պաշլաթաթ իւղէրինէ Սթան- լի ճէպըրն 'ասըրըր օրատաթըր իտիլլա է- տիլլէ իսէ տէ, օրատան ֆիրաթէ շիմալ թարաֆըրն օրատաթըր տալիլ վէ Բիշ- մօնտ շէնթիլլէն զապլթ ու իսթիլլաթըր զա- տար իսաթիլ օլունտան սօնկրա, Նիւ Եւրօ- Հէր-լա համ զաղէթանըրն մուսթիլլէր իւ- զիլլէրին իֆա էթմէլլէ պաշլաթըր: Վէ լա- քին Սթանլիլլին վուլու'ալթ ը զարիպէլլէ օ- լան մէրազ ու հէլլէրի զալիլ օլունտըրտան, Նիւ Եւրօ Հէր-լա զաղէթաթըրն պիր մուլ- պիլլի սըֆէթիլլէ միւստթէթ ի մէտիլլէ մէ- մալլէ ի շարիլլէ վէ Հալլէլիլլաթն վէ Իս- վանիաթա սէյր ու սէյաթաթ էյլէտիլլէն սօնկրա, 1869 սէնթիլլին Հոկտեմբեր ա- յընտա Մր. Պէննէթ միւսթիլլէր Մր. Լի- վիլլիլլաթըր պուլմաղա կէօնտէրտի: Իշպու- սէյաթաթ ը 'աճիլլէրին հիլլաթէսի միւ- մալլէրին զալլէլլէ տալլըր, վէ քէնթիլլաթըրն էն ճալիլլա գուլուսթըրտան պիր օլան քիլլաթաթ մուֆաթաթէն պէյան օլունտըր տըր: Մր. Սթանլի Լիվիլլաթըր պուլմաղ իշիւն իճրա էթիլլիլլ սէֆէրինտէն սայքի 'ալտէթ էտէր էթմէլլ Մր. Պէննէթ թարա- ֆըրտան կիլլէ Սֆրիլլաթ կէօնտէրիլլէրին- տէն, զըլթա ի մէքըրլլէտէ իճրա ի մու- հարէպաթ վէ սէյաթաթ իլլէ տէթթ սէնէ տանա վազթ կէլլիլլաթ: Պա'տէնու Գօնկօ նէնթիլլին քէնթիլլ իշիւն 1879-1884է գա- տար, հա'նի պէլլ սէնէ միւստթէթ տանա իճրա ի սէյաթաթ էյլէտիլլ, վէ իշպու սէյ- յաթաթըրն նէթիլլէրին Սֆրիլլաթըր զարպի սաճիլլինտէ վաղըր Գօնկօ միւստապալըրտան պաշլաթաթ 30 տէրէլլ տալիլլ մահալլէ- ըլլէ գատար իմթիլլաթ էտէն արալի իւղէ- ըրինտէ միւսթալիլլ պիր զալմըրն թէ"էսսիլ- սիլ օլուն: Իշպու թէլլէպալիլլ մուլաֆ- ֆաթիլլէթ փէլլըր, վէ ինթիլլաթաթ վէ թա- զիլլաթ ը ֆա"իլլաթաթ հա"իլ օլունտան սօնկ- րա, միւսթիլլէր պալիլ զալլան միւստթէթ ի 'էօթիլլէրին տանա աղ հօրդուլըրըր մու- ճիլլ օլան իշլէրտէ կէնթիլլէ իւմիլլիլլէ Սմէրիլլաթաթ 'ալտէթ էյլէտիլլ:

Փազաթ Սթանլի Սմէրիլլաթ սէվաճիլլինէ կէթիլլէր կէթիլլէլլ կիլիլլ էմիլլ փաշայըր գուրթարմաթըր պալըրտա Պէնթիլլ Գրալը իլէ Սըր Ուիլլիամ Մաթիլլըրն թարաֆըրտան քէնթիլլ օլունտապ տա բէնայըր հալիլ պու- լունտան թէլլէլլաթիլլաթէլլէր ալալ էյլէտիլլ: էմիլլ փաշա զարաթիլլաթըր օլան վաթիլ իւլ 'Այն համ մահալլէն Զանկիլլաթ իլլէ էվրօֆաթ քէնտիլլին Մէնթիլլին թէն- տիլ օլունտան հիլլաթէնտա մուլալլէթ է- տէնէք զուլլիլլ ի 'ասթէրիլլէ մալլըր օլմա- տըրըրտան, 'ամէլլ սուրէթտէ մանիլ ու հալաթիլլ օլմաղա մուսթաղըր իտիլլին տա- "իլ իսապէրլլէր կէօնտէրմիլլ իտիլլ էյլէր էմիլլ փաշա քէնտիլլ գալմըրտան, հա'նի պիր միւ- ըլթ թէլլէլլ իշիւն վաթթա իթիլլիսազ էթ- տիլլ տաթմէլլէրտէն վաղ կէնթէր իսթէս ի- տիլլ, Մէնթիլլին 'ասաթիլլ Նիլ ի միւսթա- ըլթիլլ իւղէրինտէ իճրա ի սէյր ու սէֆէր- լէ քէնտիլլին կէթիլլէլլաթէն քէնտիլլինէ պիր հօլ աշըր գուլաթա սահիլ կէթիլլէ պիլլիլ իտիլլ: Փազաթ էմիլլ փաշա էօլիլլաթ ֆի- ըրաթ թէրթիլլ էյլէտիլլ: Հալթթա Սթանլի միւ- մալլէրին համըրտա կէթիլլաթիլլինտէ պիլլէ, իշ- պու հիսթիլլաթ սայքի սօն տէրէլլէ վարտը- ըրըրըրտան, ֆըրդա ի իստաթիլլէրին հէյի սայ' ու զայրէթիլլէրին հիլլա օլաճաղըր- տան գօրդուլմագտա իտիլլ:

Սըր Ուիլլիամ Մաթիլլըրն ինլիլլ Շարպի Սֆրիլլաթ գուլաթիլլաթըրն ըլլ'իլլ օլունպ,

Էմին իւն Սթանլի— 'ալել խոստում Սթան-
լի— գուժարաններն խորամեծինէ խո-
խալ էթմէք արդուքնտա տըր: Սըր Ու-
իլեամ պիր ի'ալէ: տէթթէրի քիւշատ վէ
միգտար քիւշէրի աղէն ճէմ' էյլէտիյի կի-
պի, Սըրը Հիւքիւմէթի տախի էտիլէնէք
մէսարիֆաթըն իւշտէ պիր փայընը վէրմէյի
թէ'անիւտ էյլէտի: Գրալ Լէօփօլտ իւն Սըր
Ուիլեամըն թէլէկրաֆնամէլէրինի ալըր ալ-
մաղ սէյաճաթընա տա'իր իրատ ք նութդ
խոստումընտա 'աղա էյլէտիյի թէ'անիւտա-
մէսինի ֆէսիս վէ 'ալել 'անէլէ Լօնտրայա
'ալտէթ էյլէտի: Օրատա նէ քիպի պիր իւրտ-
մէթ իյֆառընտա պուլուշմաըր արգու է-
տիլտիյի միւմաիլէյին քիւմիլէն պէյան օ-
լուտու: Միւմաիլէյին սէֆէրի 'ասքէրի
պիր սէֆէր օլմայաճագ, տախիլէ կիրիպ
զօր իւն տըշարը պիր շէյ չըգարմայաճագ,
եախօտ օլ նէլ'տէն պիր շէյ եախօտաճագ
իտի: Էմինին աճալը նէ կիրի պալըպ-
լարա տէօթիւլէնէյի նամա'լիւմ իտի: Միւ-
մաիլէյինն ախդ օլուտան էն սօն մէք-
թուպարտա քէնտիւրինի թաճը ի-
տարէսինտէ պուլուշման արաղինին ճիւնէթի
չիմալիյէսինտէ վաղը' քիւմիլէն ի արաղինին
Մէնաիլին 'ասաքիլի թարաֆընտան իշպալ
էտիլտիյի, վէ 'ան գարիպ քէնտիլին թաճը
իտարէսինտէքի արաղինին տախի անլէր
թարաֆընտան գաղթ օլուտաճագը վաղը-
նէն 'արդ ու պէյան օլուտմը իտի: Պրնա-
'էն 'ալէյն Սթանլիին 'էօտէսինէ Էմին
փաշայա մուհիւմմաթ վէ էրզազ հիւքիւ
պիր քիւմապան կէօթիւրմէք իշի ինալէ է-
տիլտի: Էյլէր Էմին վաթմանընտ 'ալտէթ
էթմէք իտիլէտէ, Սթանլի անա մուհա-
ֆըղըք էթմէք մէ'մուրիլէթիլէ միւքէլէթ
օլաճագ: Էյլէր օրատա գալըպ Մէնաիլէ մու-
գալմէթ էթմէք իտիլէտէ, Սթանլի միւ-
մաիլէյինն հալա'իւն ի գարուրիլէսինի իքմալ
վէ 'ալտէթ էյլէնէնէք իտի: Իշպու թէր-
թիպ պիւս պիւթիւն սուլսիլէթիլէրանէ օ-
լուպ, սատէնէ մէնաֆի' ի մուհաղէլէնին
թէրիլի մու իլթիլալըն օլուտաճագ ասարը
շէնա'աթ իպրաղ էտէն գահրէման գաթա
գարըն 'ուսուլմէն պիւթիւն մէմալիք ի միւ-
թէմէտալին վէ խոստումա Ինկիլթէրանըն
պօրճու պուլուշմաըր վաղիֆէնին իֆառը-
նա մախտուս իտի:

Մէրքէղի Աֆրիգանըն վաաի' վէ գէնկին
արաղիսինտէ պիր քիւմալիք վէ բէնպէր սը-
ֆէթիլէ Սթանլիին միւքէլէթ օլտըր վա-
ղիֆէյի նէ տէրէնէ կիւղէլ սուրէթտէ իֆա
էթտիլինի, նէ գատար միհնէթ ու մէշաղ-
գաթլար չէքսիլինի, վէ սա'յ ու գայրէթ-
լէրինին նէ տէրէնէ ա'լա սուրէթտէ մու-
վաֆֆապիլէթ փէղի օլտըրընը լայըղըլէ
զիքը ու պէյան իշիւն պէօյիւք պիր ճիլտ
քիլթապ եաղըրմաղ իպթիլա էտէր: Սթան-
լիին թէշէպիլիւս էյլէտիյի իշին նէլ' ու
մահիլէթիլէն վէ նէ վէնէլէ իճա օլուտը-
ղընա տա'իր գաղթալարտա տէրէն օլու-
նան մէքթուպարընտան պա'ղը տէրէնէ
մա'լիւմաթ ախդ օլուտա պիլիլ իտէ տէ,
պիլ գաթ Սթանլի խարիթալար վէ թաֆ-
սիլաթ ը միւքէմմէլէ իլէ նաղըս մա'լիւմա-
թըրընը իքմալ էթմէտիլէ թաֆսիլաթ ը
միւքէմմէլէ ախդ օլուտաճագ:

ՀԱՏԵՆ ԶԻՅԱՏԵ ՍԸՃԱՆՈՍԱԼԱՐ

“Սիւպեանըն Սըճէթի” նամ' մուլթաաթ պիր է-
սէրտէ հատտէն զիյատէ սըճագ օտալարտա սաքին
օլմանըն պա խոստում չօճուգլարա իրաւ էթտիլի մա-
ղարաթ պէր վէնէ ի աթի իշար օլուտմըն տըր:

Չօճուգլարը պէօյիլէթմէք էմրինտէ էն

'աղիւմ էնէմիլիլէթի հա'լիլ օլան խոստում
անլէրին սաքին օլտըրըն օտալարըն հա-
վասընը միւթէտիլ պիր հալտէ սաղլամագ
տըր: Միւճաաթէլէ գաղուլ էթմէլ պիր հա-
գիլաթ տըր քի, 'ալէսսէլիլէ չօճուգլար
սըճագ թուլթուլուրար, վէ էյլէր պու մու-
ղէրը թարիլաթէ իսըր օլուտու իտէ, տէհ-
չէթէնկիլ նէթիւնէլէրի միւնթիւն օլաճագը պէ-
տիհի տիր: Մէշհուր պիր 'ալիմին իֆաաթէ-
սիննէ, հիշ պիր շէյ տա'լմա սըճագ օտա-
տա սաքին օլմագ գատար վիւճուտ ի ին-
սանիլի գա'իլիլէտիլ կէվէթմէլ վէ սօղուգ
իլէ հալա թէպէտալիլթընտան միւթէ'էս-
սիր գըրմաղ: Սա'իր ճիւմէ 'ալիմէր մի-
սիլիւ Սթըրլ տախի իշպու թէնլիքէլէ
սուրէթ ի մախտուսէտէ տիլաթ ճէլլ էթ-
մէքտէ տիր: Միւմաիլէյինն գանըննա օ-
տանըն սըճագ օլմաըն պալըճա չօճուգլա-
րըն էօլիւմիւնի տա'լի օլուպ, տօլմալարը-
նըն իլք պիր իքի ալարը գարֆընտա տիլթ-
րէյէրէք վէֆաթ էտէրէր: Սըճաղըն սըգ-
լէթիլտէն նաշի կիւն պէ կիւն գա'իլիլէ-
տիլէրինտէն փէննէլէ վէ գաիւտ ալը-
լըպ տա իշէրիլէ հալա կիրալիլտէն ա-
լէթլէրինէ գարար իյրաւ էտէր: Ինքեար օ-
լուտմագ պիր հաղիլաթ տըր քի, 'ալէ տէ-
րէնէ գալըն էլպիսէ կիլիպ սըճագ օտալար-
տա սաքին օլմագա ալըճագ, վիւճուտիլմիլ
թէմիլ վէ սէրին հալմանըն թէ'սիրինտէն
օլ տէրէնէ գարարտիտէ օլմագա մէյալ օլուր:

Սուրէթ ի խոստումիլէտէ սօղուգ արմա-
ղա միւպիլէլա վէ տա'լմա էօքսիւրիւք վէ
նէղլէտէն սըգլէթ չէքմէքտէ օլան չօճուգ-
լարըն վալիտէլէրի' շիֆանըն քէնտի էլլէ-
րինտէ օլտըրըն պիլմէլի տիրէր: Վալի-
տէլէր չօգ տէֆ'ա պու խոստում անկա-
յամաըրընտան, պիր աղ 'աղլ գուլ-
լանաճագ էթրինէ մա'սուլ չօճուգլարընտ 'ի-
լաճ վէրիլէր: Չօճուգլարըն թէմիլ հալա
թէնէֆիլիւս էթմէսինէ գալէթքէլ օլուպ,
էվտէ օլտըրընը վաղթ անլէրի Ֆարէնհայթ
միլան իւլ հէրաթէսի մուճէպիլնէ 66 վէ
70 տէրէնէլէրին հալաընա ալըճարմալը
տըրլար: Գըշըն հէրաթէթ 70 տէրէնէտէն
ալա զիյատէ օլմամալը տըր: Էյլէր պու
գանուտ իլթիլա' էտէրէր իտէ, չօճուգ-
լարըն սօղուգ արմաընտան տօլալ իշիլք-
եա էթմէլէ սէպէլլէրի օլմայաճագ տըր:

Հատտէն զիյատէ սըճագ օտալարտա սա-
քին օլմագ հէր չաղտա օլան տտէմիլէ
մուղիլըն իտէ տէ, չօճուգլարա տաճա զիյա-
տէ մուղիլըն տիր, վէ տիլ չըգարտըրըն
վաղթ թէնլիքէ տաճա զիյատէ արթար:
Չօճուգլարըն տիլ չըգարտըրըն միւտ-
տէլտէ թապ'էն պէյինէ աղան գանըն
միլաթարը արթար, վէ հէր քէսին պիլտիլ
պիր շէյ տիր քի, չօճուգլար օլ սըրատա
տաճա զիյատէ հէսսա լէ իլթիլալ ('իւ-
ֆիւնէթ) նէթիւնէսի օլան սըղըրա միւպ-
լէլա օլմագա խոստումի սուրէթտէ մէյալ
տըրլար: Չօճուգլըն պէյինի փէք նաղիք
վէ գարարտիտէ օլմագա մէյալ օլուպ, տիլ
չըգարտըրըն վաղթ խոստումի սուրէթտէ
տիւշար ը 'իլլէթ օլա պիլիլ: Պու էճուլէն
չօճուգլըն տիլ չըգարտըրըն վաղթ անա տա-
հա զիյատէ տիլաթ օլուտմալը վէ անը
պէյինին գան իլէ տօլմաընա մէտար օլան
հէրաթէթտէն ֆէլլ էլ հատտ մուհաֆաղա
էյլէմէլի տիր:

ԷԼԷԲԹԻԳ

[Աթիտէքի մա'նաաթար սէօլլէր էլէքթրիկ
չարիսըրընըն սէնէլի զիյաֆէթի միւլա-
պէսէսիլլէ Ինկիլթէրա պալ վէքիլ Լօլա

Սալապըրի ճանիպիտէն իրաւ օլուտան պիր
նութիլտան իսթիլարաճ էտիլմիլ տիր:]

Չօգ տէֆ'ա տիւշիւնմիւշիւմ քի, էյլէր
թարիլի ի 'ալէմ պա'ղը հիւքմաթար խանէ-
տանլարընըն հիւքիւմէթիլնէ կէօրէ թագ-
սիւմ էտիլէնէք եթրինէ ֆէլլէթէ գա'իւտսի-
նէ թաթալիլալ եաղըրմը օլա իտի, խու-
սուսի քէշֆիլաթլարըն պէն ի պէշէրին գա-
տէրի իւղէրինէ էթտիլլ թէ'սիրի իլէ կէօս-
թէրիլէն մէպիլէլէրէ թագալի օլուտաճագ
իտի: Եալընըլ չու սօն 'ասալար հաղըրտա
սէօլլէնէք տէրիլ քի, պու 'ասալար պա-
րուլթ, պաամա մաքիլաթըն վէ պուլար մա-
քիլաթըն իսթիլա' ու իճաալըն քէսպ ի
իշիլհար էտէն պիր զէման օլուտը տըր: Իլ-
թիլա'աթ ը մէղքիւլէնին միլէօնլարա քիմ-
սէլէրին գատէրի, միւսթագալէ 'էօրիւ վէ
թէճրիլէսի իւղէրինէ էթտիլլ թէ'սիր էն
պէօյիւք ֆաթիլիլէրին ֆիւթուսթլարընըն
եախօտ էն պէօյիւք սիյաալիլտըն մէլլէ-
րէլլէրինն պրաղաղըր թէ'սիրտէն ֆէլլ էլ
'ալտէ զիյատէ օլուտը տըր: Ֆաղաթ իշպու-
իլթիլա'աթ ֆիհրաթիլտէ տիլաթա շա-
յան օլան սօն շէյ էլէքթրիկ 'իլմի տիր:
Չանըմմա միւսթագալէլա թարիլ պալմէ
ալան միւլէրիլլէր մաղիլէ 'աթթ ը նա-
ղար էթտիլլէրինտէ իշպու 'աճա'լալ քէշ-
ֆիլաթըն պէնի պէշէրին գատէրին օլան
թէ'սիրինն պուլար մաքիլաթըն թէ'-
սիրինտէն պիլլէ տաճա զիյատէ օլտըրըն
կէօրէնէքլէր տիր, զիրա էլէքթրիկ քէշ-
ֆիլաթը ինսանըն թապիլաթը մա'նէլլիլ
վէ մու'ամէլէ ի 'աղլիլէսինէ անիտէ թէ'սիր
էտէն պիր քէշֆիլաթ տըր: Թէլէկրաֆ պու-
պէօյիւք վէ սուրէթ ի գահրէտէ մուհալ
կէօրիւնէն նէթիւնէլէ միւնթիւն օլուտը օլուպ,
անըն սալէսինտէ էսին ի պէշէր կէօյա պիր
տիլալ վաաի' մէյտանա թօլլանմը օլարագ
իճա էտիլլէր կէօրիւլէր, սէօլլէնիլէնի ի-
շիլտիլէր, վէ ֆարալ վաղթալէրին վուգու'
պուլտըրըն տաղիլաթա իլթիլալ օլու-
նան հէր մէպէքի հիւքմ էտէրէր: Պու-
տան մա'տա էլէքթրիկ թէլէկրաֆընըն իշ-
լէմիլիլէ տիւնեա հիւքիւնտէ հէր գանըլ
պիր վաղթալ վուգու' պուլան հէր խոստում
հաղըրտա էթրաթը 'ուսուլմիլէ պիր տա-
ղիլաթա պիր էթէ կէլէրէք պիր տաղի-
գատա պէն ի պէշէրի իտարէ էտէն հիւքիւ-
մէթիլէրէ թէ'սիր էտէր: Պու էօլլէ 'աղիւմ
պիր վաղթ'ա տըր քի, պու անէ տէյին
տիւնեաթըրա վուգու' պուլան հիշ պիր
շէյ անա միւսալի կէլէմէլ օլուպ, անըն թէ'-
սիրաթ վէ մու'ամէլաթըն սէնէ պէ սէնէ
արթմաղտա տըր:

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՄՈՐՄՈՆԸԳ

(6-նը նիստիւնէն 'ապ'աթ)

2. Մօրմօն քիլթալընըն սըհէթիլնէ տա'իր
իրա'է էտիլէն իքիլնի տէլիլ, անըն միւհ-
թէվիլաթը Խաթալարըն* թարիլինէ միւ-
թապըր օլմաը տըր:

Մօրմօն քիլթալը Խաթալարըն Ենիւտի
օլտըրըն ֆարալ էտէր: Տէմէք օլուր քի
կէրէք թէրքիլ ի ա'ղալի, կէրէք լիսան վէ
կէրէք մէտէնիլէթ վէ մէղսէլ խոստումա-
րընտա Խաթալար տիւնեաըն սա'իր միլ-
լէթլէրինտէն զիյատէ Ենիւտիլէրէ միւշա-
պիհ օլմագ կէրէք տիրէր: Վէ պուլըն
պէօյլէ օլտըրըն իսպալթ զըմիլնտա Մօր-

*Աթրիլանըն տալը Եթրիլէր օլան վահիլէրէ
Ինկիլթէտէ Խաթալ տէնիլի: Գըսա օլտըրըն իլիւն
պիլ տախի թապիլ ի մէղքիլ իսթիլմալ էտէ-
նէլիլ:

զիյառէ իտի: Մէսէլա, (1) Տին ի Մէսի-
հինն Եւհուտիւրտէն զուհուրը, վէ անը
գոսպուլ էտէն քիմսէլէրին Փաղիւր վէ նա-
մալիւմ մա'գուլէտէն օլմայարը խուսուսէն
Եուհանի վէ Բօմալլարըն զուրուրընա տօ-
գանըր իտի: (2) Բէսուլլէրին վա'ղ էթտիք-
լէրի Եէնի տին մէգըրուր միլլէթլէրէ զա-
րիւլ վէ զայր ի մաղպուլ կէլիւր իտի: 1 Գօր.
1. 23: (3) Տին ի Մէսիհինն իւք վա'ղլէ-
րի գաղպլին ֆառիտ մէյլ ու արղուլարընա
էն ճիւղի' տէրէճէտէ րաղպլէթ կէօթէր-
մէյլալ օլ վաղթլարտա մէր'ի իւլ իճրա թու-
թուլան ճէմի'ի ա'մալ վէ թէսալվուրաթ ք
զաղլէճէյէ մուգալվէմէթ էտէրէք առէմէր-
տէն պէհէմէճալ թէվլէյէ ու իսթիլֆար վէ
ինքնար ք նէֆա թալէպ էտէրէք իտի: Պու-
կիլի պիր վա'ղ Ֆէլիքսին իմանա կէլմէ-
սինն մանի' օլտու (24. 24-25): Թէրթու-
լիանուրն շէնառէթլինն կէօրէ, սէֆայա օ-
լան մուհապլէթ սէպլէպլինտէն իսթիլֆար-
լըգտան կէրի տուրանլար հայաթա օլան
մուհապլէթ սէպլէպլինտէն կէրի տուրան-
լարտան զիյառէ իտիլէր: (4) Խրիսթիանլը
'ալէյհինտէ իզամէ էտիլէն թէ'առտիլաթ
տալիս պու մանի'լէրէ զամմ օլուհմալը արը:
Տիւնեա Տին ի Մէսիհին հաղգընտա Եա պի-
զայա Եա խաթիւմ իտի: (5) Տին ի Մէսիհի-
նին ինթիլարը իչիւն իսթի'մալ օլուհման
վաղթլարտա տալիս անըն պէօյլէ սիւր'աթ-
լա ինթիլարընտա պիր հիքմէթլին մէվճու-
տիլէթլինն կէօթէրի: 'Աճիւլ պիր քէյֆի-
յէթ տիր քի, էյամ ք Հալարիուհման սօնի-
րա պէօյլէք միսիօնէրլէրին իսթիլ քիքր օ-
լուհմալ: Վաղա'ա գուրուհն ք վուսթանըն
իսթիլտաղընտա պա'ղը քիմսէլէր վաղթա-
սըյլէ միլլէթլէր իմանա ճէլլ օլուհմարար:
լաքլին Նիկիտ 'առընտան էվլէլ, նէ մի-
սիօնէր շիքմէթլէրի, նէ տէ պիր հէյէթ ալ-
մըլ սա'յ ու իզտամաթ Եօգ իտի: վէ Եինն
տէ Եուհաննա քէսուլըն զէման ք վէֆաթը
իւլէրինն 300 սէնէլէք պիր միւտտէթ կէլ-
մէլտէն օ զէմանըն մէտէնի 'ալէմինի կէօթէ-
րէն Բօմա հիւքիւմէթլինն պիւթիւն էհա-
լիս Տին ի Մէսիհինն գաղպուլ էթտի: Թէպլի
ի պէշարէթ իչիւն իսթի'մալ օլու-
հման վաղթլարտա սատէճէ րուհանի վէ ախ-
լաղի օլուլ, անլէր տալիս պալլըճա Քէլա-
մըն տիրի վա'ղը վէ շախսի միւլաղաթ ի-
տի: Քիթաղ ք Մուղատտէսին նէշլի իլէ
տալիս Տին ի Մէսիհին խալլիճէ թէվէսսի'
էթտի: Իմտի Տին ի Մէսիհինն պուհմա
մանի'լէր թաճթընտա վէ անճաղ րուհանի
վէ ախլաղի վաղթլարտա իլէ պու գաղաթ
սիւր'աթլա ինթիլար պուրմաղընըն էսպա-
պը նէ տիր տէլիւ սու'ալ էթմէք միւհա-
սիւլ օլուր զանն էտէրիլ:

Ինկիլլ զիւլէրիլէրինտէն Կիպըն Տին ի
Մէսիհինն սիւր'աթլա ինթիլարընա աթի
իւլ զիքր պէճ սէպլէպլ թաղաթիւ էտէր: 1.
Խրիսթիանլարըն մու'անիտ զայրէթի: 2.
Միւսթապլէլ 'էօմիւն թա'լիս: 3. Իւք
քիլիսէյէ վէրիլէն միւ'ճիլէ վէ գուլլէթ: 4.
Խրիսթիանլարըն փաք ախլաղը: 5. Խը-
րիսթիան ճիւմհուրընըն իթթիհատը վէ իս-
թի'մալ էթտիլ թէրպլէյէ ուսուլը:

Կիպընըն թաղաթիւ էթտիլ իչպու սէ-
պլէպլէր հաղգընտա պէյանը Էֆէքար էթ-
մէլտէն էվլէլ անլէրի պիր միգտար իզա-
հէթմէք միւհասիւլ օլուր: Միւսթիլէյ Տին ի
Մէսիհին տիւհանըն գաղաթ մէլէպլէրի
իւլէրինն նէ վաղթա իլէ զալէպէ չալը
սու'ալընա իւք էվլէլ «Պիլ զաթ թա'լիսին
իլլամ էտիճի պիւրհանը վէ անըն 'աղիւմ
միւ'էսսիսինն միւսիւր մուղատտէրի իտի:»

տէյիւ ճէվաղ վէրմէսիլէ պէրապլէր իչպու
ճէվաղը շու Եօլտա ճէրհ, Եալտա հիչ տէյիլ
թա'տիլ էտէրէք տէյօր քի, «Լաքին մա-
տամ քի, հաղիլաթ վէ 'աղլ տիւհանտա
նաթիլէն պու գաղաթ հիւսն ի գաղպուլէ
մաղհար օլուր, վէ մատամ քի մուղատտէ-
րաթ ք իլահիյէ Էքսէրիյէ քէնտի մաղսէտի-
նի իճրա էթմէք իչիւն վաղթլարտա հալլին-
տէ գաղպ ի ինսանիլինն հէվէպլէրինն վէ պէ-
շէրիլէթլինն ահալը 'ուսուլմէյէսինն իսթի-
մալ էթմէյէ թէնէղիլ էտէր, պիլէ միւ-
սա'ատէ օլուհմա պիլիլ քի, Խրիսթիան քի-
լիսէթիլինն սիւր'աթլա թէգաղաթիւսինն
տէյիլ իւք սէպլէպլինն, իլլա իքիւնն նէվտէն
օլան սէպլէպլէրինն սու'ալ էտէլիւմ:» Պէյ-
լէճէ Կիպըն Տին ի Մէսիհինն սիւր'աթլա
թէգաղաթիւսինն սէպլէպլ իւլ էվլէլինն, Եա-
լտա իլահի գուհուրընա էհէմիլլէթ վէրմէ-
յիւլ, պաղաթէ պէյան օլուհմաղը իւլէրէ, ի-
քիւնն Եալտա ինսանի սէպլէպլէրինն թաղ-
տիւմ էտէր: պուհիլարը տալիս միւհասիւլ
լիսան վէ թալիլ իլէ տէյիլ, իլլա միւրլէթ-
սիլլիք վէ իսթիհալար վէ միւրլիսիլէք Էֆ-
քիարը իլէ գարըլըք օլարաթ թաֆիլ է-
տէր: Սէպլէպլէրին պիլիւննիլ իլէ, Խրիս-
թիանլարըն զայրէթի Եէհուտի մէլէպլին-
տէն իլէրի կէլիլինն, Փաղաթ անլէրին
թէ'առտիլ վէ մու'ալէրէթէ մուղալիլ
րուհման փաքլէմիլ իտիլինն կէօթէ-
րի: պու ճիւմէ իլէ պէրապլէր Խրիսթի-
անլարը քէնտի գաղպլէթլիննտէ իսչիւն վէ
պաղաթլէթիլ թա'րիլ էտէր, վէ թա'րիլէ-
լէրտէն տէճմէ Խրիսթիանլար Եէհուտի
Խրիսթիանլարըն խօշուտաղըլլարըն ան-
լէրէ կէօնտէրաթլէրի հէտիլէր իլէ տէֆ
էթտիլլէրինն կէօթէրի:

(Մաղա'ալ քէր)
Ս. ԹԵՐԶԻԵԱՆ

ՀԱՃՆՆԱ ԱՇԿԱԼ Ը ՐՈՒՀԱՆԵՅԷ
(Գըճըն նա'սիլէրն մաղա'ա վէ իլլիւմ)

Գարա Կէօղեան Էֆէնտի էվլէլէ գիքր
էթտիլլիլ մէլէքի իթթիլալ իլէ չալը-
մաղաթ վէ շուրաթա պուրաթա պիրի պի-
րինն ուլմաղ լաղըրտըլար սէօյլէմէքտէ ի-
քէն, հիւքիւմէթ ի մահալլիլէ քէնտիլինն նէ
ֆըրգաթաթ օլուրընա վէ պու շէյլէրի էթ-
մէք իչիւն էլիւտէ պիր իզնիսմէսի օլուլ
օլմաղըրընա տա'րի սու'ալլար էթմէք ի-
չիւն մէրգուլըն հիւքիւմէթ գօնաղընա ճէլլ
էյլէթիլէքտէ, էլիւտէ հիչ պիր կէօնէ իզնիս-
մէ օլմաղըրըն պէյան, վէ «Պէն Փրօթիս-
թան տէյիլ իմ, Լուսաւորչական ըմ,» տէ-
մէսի իւլէրինն, «Էօյլէ իսէ սէնիլ Լուսա-
ւորչական օլուրընը Էրմէնիլ քէ'իս ի րու-
հանիս թաթալիլ էթմէթիլէք պուրաթա
պիր կէօնէ իլ Եալաթաթաթաթաթ:» տէյիլ-
թէ'քիտէն թէնալիլ էտիլ սալը վէրիլ: Գարա
Կէօղեան հէման Եպիսկոպոսա միւրաճա'աթ,
վէ պիր Եօլ իլէ միւսթիլէյիլ թէ'մին էթմիլ,
վէ (Լուսաւորչականլարըն ալտիլինն կէօրէ,
Գարա Կէօղեան քէնտիլէրին հիչ պիր շէյի-
նէ գարըլմալը, հաթթա Լուսաւորչական-
լարտան Եանընա կէլէնլէրի պիլէ վաթթիլ
էթմէյէճէյիլ սէօյլէմիլ) անտէն շու մէ'ալ-
տա պիր թալիլլիլէնալէ ալմըլ տըր: «Գարա
Կէօղեան Էֆ. Իզարընա կէօրէ, պիլլտէն օ-
լուլ, քիլիսէթիլ կիտիլ կէլէ պիլիլ: պիլ-
տէն ֆարըլը պիր շէյի Եօլ իմիլ:» Պու թա-
տիլլիլէք իլէ Եաղաթ պիր տէրէճէ էլտէն
գուրթարմըլ իսէ տէ, զա'լմաղաթ պէյ
մէ'ալէյիլ թաֆիլաթ իլէ լիլլալ Եաղմըլ
տըր: Լիլաթան «Մէլլէր ատէմի հիչ պիր
վաղթ օրաթա տուրաղընալը Եա քէնտի
մահալլինն Եա տա պուրաթա կէօնտէրէսի-

նիլ,» տէյիլ Էմր կէլմէսի իւլէրինն զա'լմ-
աղաթ պէյ մէրգուլըն պէ թէքրաթ ճէլլ իլէ
պու խաղաթիլ քէնտիլինն թէպլիլ, վէ հիչ պիր
քիմսէյէ պիր սէօլ սէօյլէմէսինն թէ'քիտէն
Էմր էտէր: Հարէքէթ իչիւն հալալարըն
միւսա'ատէ էթմէմէսինն նաչիլ պիր
գալ կիւն տահա գալմաղը իճալ էթմէքլէ
պուհման պիլ իսթիֆատէ էվլէլիլ էթտիլ
իտտի'ա վէ իսպլէրլէրէ 'իլալէթէն կիլլի-
տէն աթթիլէք խուսուլարըն իճաղընտա
պուլուհմաթ: Զաթէն իլլիլինն պէրու-
թուլմէք օլաղը պիր թարիլ, քէնտի
ֆըրգաթաթ հաղգընտա քէնտիլ իլէ գօ-
նուհան պիր ատէմ իթթիլալար իլէ ճէ-
վալ վէրալիլնտէ, անա Էօլլէ իլէ հաղա-
րէթլի սէօլլէր սէօյլէմէք օլաղընտան,
պա'ղը տէֆ'ա անըն պէտէլինն քէնտիլիլ տէ
կէօրմէքտէ իտի: Տահա ալըլը քէնտիլինն
վաղընըլ րուհանի պիր մէ'մուր վաղընը-
լը տէյիլ իտի: Սանիլէն սէօլլէրի տա'լի-
մա վաթթիլաթ 'իլալէթ օլուլ, «Վաթթիլ
օլմայան հէր հանիլ պիր ատէմ Խրիսթիան
տէյիլ, թալիլ օլաղը քիլիսէ Քիստոսթի
քիլիսէսի տէյիլ: Կիւհալար 'աթիլ իչիւն
վաթթիլաթ պաղաթ թալիլ Եօլ տըր:» զէ-
միլինտէ էթտիլ իտտի'ալարըն էն ճահիլ
ատէմէրի պիլէ քէնտիլինն ուղաղա գա-
լըրմաղաթ իտի:

Սալիլին, Փրօթիսթանլար 'ալէյիլնտէ
էօյլէ հաղաթլէթլի վէ թահալարաթ սէօլլէր-
տէ պուլուհմաթ տըր քի, հաղըր օլուլ իլլիսին
միւլթէպլէր Լուսաւորչականլար պիլէ քէն-
տինն էհէմիլլէթ վէրմէյիլ, նէ 'այարտա
պիր ատէմ օլաղընը անիլալմըլար տըր:
Զիւնըլ շու գաղաթ սէնէտէն պէրու մէյ-
տանա չըղմըլ օլան Փրօթիսթանլարտա 'աղ-
վիլաթընըն էտէրի պիլէ կէօրիւմէմիլ տիր:

Բաղիլին, պուրաթա գաղաթը 1 1/2 պ
զարֆընտա անճաղ 3-4 ատէմ վաթթիլ վէ
պուհիլարտան պիրինն տէ շէման նաթալ էյ-
լէպլինտէն, պուհման պէօյլէ էտէ պիլիլ
իսէ վէ հիւքիւմէթ պրաղըր իսէ, մէրգուլ
շէման իրաթլէթ կէօրիւլ վաթթիլ էտէճէք
տիր: Պուրաթա պիր գալ ատէմ իլէ էթտի-
լի 'Աչա ի Բաղաթի միւհասթլէթլի իլէ ի-
րաթ էթտիլ իսթիլընտա, «Պիլլէ 'Աչա ի
Բաղաթի վաթթիլ գաղաթ էհէմիլլէթլի
տէյիլ տիր, 'ալիլ ի մէղըր քիլիլլէթ վէ ֆըր-
գաթաթ օլուր իսէ օլուհմալը: պիր մէն'
էթմէպլիլ, աղըլ մուհիմ օլան խուսուլ
վաթթիլ տիր, սուլա պալմաղաթ:» տէմիլ
տիր: Պիր տարալ ք մէսէլ ֆէհիլաթընա, իքի
սու պիր թա'ամ Եէրինն թուլաթ, ֆաղաթ
պուհիլարտա պիր տէֆ'ա սուլա պալմաղըլ
իլլաթ մուհիլ օլուլ քի: Եօլ թուհաթ:

Պաղաթ զանն էթմէմ քի, Էֆէնտի ի միւ-
սթիլլէյիլ պու թարաթա կէօնտէրէն շիւ-
քէթ քէնտիլինն պու մաղաթ իլէ կէօնտէր-
միլ տիր: Քիւհալ միւսթիլլէյ շիւքէթլէ
միւսթիլալար պէյանաթտա պուլուհմաղ-
տան իսէ, Եալաղըլ շէյլէրի վէ նէ Եօլտա
իլլէպլինն տաղըլ: վէ թա'ամ սուլէթտէ
պիլիլաթ, Եա տա մէղըր քիլիլլէթ անըն
հաղըլնտա մէվաղ մէնալարտան վաղթ
վաղթ մա'լիլաթ ալտա:

Շիմաթ Գարա Կէօղեան Էֆ. գաղաթաղը-
տան չըղմըլ իսէ տէ, աճընըր վէ թէ'էս-
սիւլ էտէրիլ քի, էյի պիր թէ'սիլ պրաղ-
մաղըրնտան, չալէտ պիր տահա թէյիլիլ
պուլուրուր իսէ, էվլէլիլ մուհապլէթ վէ
իլթիֆաթը պուլաթալաթալ տըր:

Քիթաղալը լաթըն Եա հարֆիլին տէ-
լիլ, իլլա մահալարը իլէ պէրապլէր թէ-
թէպլիլ էտէլիւմ: «Հարֆ Եօլալիլը, ֆա-
ղաթ քէլաթ հայաթ վէրիլ» սէօլլէրինն խա-
թըրտան չըղաթալալմ:

Հաճըն ԿՈՍՏԱՆԹԻՆՈՒ Ա. ԿԵՐԹԵՐԵԱՆ
Յուլիս 24, 1890

Եարն կէնճէրին տու'ա մէճլիսի սա'աթ
8 տէ Ամբըրդան իանը 'իլաթէթիսանէսին-
տէ ին'իլաթ էտէճէք տիր:

Իւսկիւտարտա Ժողովարանտա սա'աթ 8
տէ ին'իլաթ էտէճէք տիր:

ՇՈՒՆՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուժի Մարտ 3, Վէ Աւաթ. Մարտ 15, 1890

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Կէնքն հափթա Մաճարիւթան րէ՛խի վիւքէլասը Մ. Թիցանըն իսթի՛ֆա էթ-տիլինէ տա՛խը փէշթատա պիւր շա՛խ չըզմը իսէ տէ, րէ՛խի միւշարիլէյն մէպ-՝ուսան մէճլիսինտէ իշպու շա՛խանըն պի առ օլտըղըն պէյան էթմիշ տիր: Պապաթ զապիլինէ ա՛ղասը արասընտա զուհուր էտէն պիւր իսթիլաֆ սէպէպիլյէ պուհրանը վիւքէլա վուգու՛ պուլմը տըր: Պուհրանը վիւքէլա թապիլիլէթ նիդամնամէսինին թա՛տիլինէ տա՛խը վուգու՛ պուլան պիւր թէք-լիֆտէն նէշէթ էթմիշ տիր: Ձաթէն մէվ-ճուտ օլան զանուըն իպգասը հալինտէ Մաճար վաթանիլէրիլէրանընտան Լուի Գո-շութ սէնէ ի հալլիլէ իպթիտասընտա քէն-տիլին Մաճար թապիլիլէթինի զայպ էտէ-ճէք տիր: 1848տէ Մաճարլարըն իսթիհ-սալը իսթիլալիլէթ եօրընտա չըզարտը-լարը իսթիլալըն մուվաֆֆադիլէթ փէզիր օլմամսը իւզէրինէ Գօշութ սա՛խը վա-թանիլէրիլէր րէ՛խիլէր իլէ պէրապէր սիւր-հիւնէ կիթմիշ իսէ տէ, Սնտրաշի, Տի-աղ վէ սա՛խիլէրիլին մուզայիլի օլարաղ Ալիսթիւ վէ Մաճարիւթանըն իսթիհատը-նը զապուլ էթմէք իսթէմէտիլինտէն սիւր-հիւնտէ զալմը տըր: Մ. Թիցա Մաճար-լարըն Մ. Գօշութ օլան մուհապուլէթիլէր-նի նաղարը ի թիպարէ ալարաղ, միւմաի-լէյին Մաճարը հուգուղըն մուհաֆաղա էյ-լէմէսի իլիւն թապիլիլէթ զանուընամէսի-նէ իսուսուսի պիւր ֆըզրա իլալէ զըլընա-ճաղըն փարլամէնթոս վա՛տ էյլէմիշ իտի: Պապաթ իշպու վա՛տըն զէմանը վուգուլըն տան պէրու Մ. Գօշութ զաղէթալարտա պիւր մէքթուպ նէշէր էտէրէք, անտէ Պրան-սուտ ժօղէֆի Մաճարիւթանըն Գրալը սըֆէ-թէյլէ թանըմաղընը պէյան էյլէմիշ ի-տիլինտէն, հէյէթ ի վիւքէլանըն սա՛խը ա-ղասը միւմաիլէյնէ չէհրիլէք հուգուղ ու իսթիլաղընը վէրմէք իսթէմէտիլիլէրի հալտէ, Մ. Թիցա վա՛տը իսթիլալընտա հարէքէթ էտէմէյէճէյի տա՛վաընտա պուլուսմագտա տըր: Գօշութ 88 եաշընտա օլուպ, պէլէր տէ Մաճարիւթանա ա՛լաթէթ արզուսընտա պուլուսմագտաղը ճիհէթլէ թապիլիլէթ զա-նուըն թա՛տիլի մէս՛էլէսի սատէճէ հիսսի-լաթա ըլ՛այէթալէն իպարէթ օլան պիւր մէս-՛էլէ իսէ տէ, հէյէթ ի վիւքէլայը տաղը-տաճապ տէրէճէտէ հա՛խը զուվլէթ իտիլի թէպէյիլին էյլէմիշ տիր: Շիմաթի պուհ-րան մուճիլ ի մէմուսիլէթ սուրէթտէ թէպիլիլէ օլուստա պիլէ, Մ. Թիցանըն մէվ-զի ի իզթիտարտան աղ վապթան չէքիլէ-ճէյի զանն օլուսմագտա տըր: Պապաթ միւ-մաիլէյն ֆըզրա ի մուլապիլիլէն մուլալէ-ֆէթիլինտէն նաշի մէվլի ի իզթիտարտան չէ-քիլլիլ օլուպի կէօրիլնմէք իսթէմէտիլի կի-պի, իսթիլալթօր-Գրալըն տալի մուզայա-զատան աղատ օլմասը իսթիլը իլիւն օն պէշ սէնէտէն պէրու հա՛խը օլտըղը մէվ-զի՛ ու մէմնէտէն հուգուղ սահիպի պիւր զա-թըն կէշմէսինի արզու էտիլօր: Բիլայէ-թէ նաղարէն, Գօնթ Ձափարի կէնի հէյ-՛էթ ի վիւքէլա ըլիստէթինէ նասպ օլուսա-ճաղ տըր: Գօնթ Ձափարի իսթիլալթօրըն հուգուրընա զապուլ օլուսմը իսէ տէ, նէ Գօնթ Ձափարի նէ տէ սա՛խը պիւր զաթ Մ. Թիցանըն Մաճարիւթանտա տալիլին

վէ իսթիլին հա՛խը օլտըղը հա՛խը տէյիլ տիր:

—Արմանիա իսթիլալթօրը կէշէն հափթա Պրանտէնպուրի էյալէթիլին Տիհէ մէճլիսի թարաֆընտան քէնտիլինէ իքրամէն վէ-րիլէն պիւր զիլաֆէթտէ իրատ էթտիլի պիւր հուլթընտա տէմիշ տիր քի, «Պէնիմ մէ-մալիլ ի սա՛խիլէյէ էթտիլիմ սէյյաշաթլար եալընը մէմէքէթիլինն ա՛նվալիլի ա՛նկ-լամաղ վէ զօնշու հիւքմտարըն իլէ միւ-նասէպաթ ը պիլապիլիլէ թաշըլմ էթմէք մազսէտիլլէ տէյիլ, իլլա վաթանըն միւնա-սէպաթ ը տալիլիլէսինի իսթիլի պիւր հոգ-թա ի նաղարտան սէյր էթմէք մազսէտիլնէ միւպիլէնի իտի: Էլիլէյա միւսալէնա ի իս-րիճիլէնիլ թէ՛միլինէ չալըշտըգտան սօնկ-րա, նաղարը տիլզաթմը ումուրը տա-լիլիլէյէ չէվիլրտիմ: Պէնիմ էն պէօյիլ վա-ղիֆէմ վաթանըն սէլիլէթ վէ մա՛մուրիլէ-թիլին թէպիլիլտէն իպարէթ տիր զանն էտէրիմ: Ս.գտ էտիլէճէք զօնֆէրանտան ա՛ղիմ մուհապէնաթ հասը օլտաղընա ի-միլուար իմ: Պէօյիլ վէտէրիմ կիպի պէնտէ ինտըրըմ քի, պէնի իշպու մէ՛մուրիլէթ ի հաղընմէ ճէնապ ը Հաղգ թա՛հին էթմիշ տիր: Արմանիա մէմալիլ իլէ էնալիսի Ալ-լա՛ն թարաֆընտան պանա թէվտի՛ օլուսմը պիւր էմանէթ տիր: Պէն միլլէթիլին թէք-ֆիհ ի հալընը իսթիլալա չալըշտաղ վաղի-ֆէսիլլէ միւքէլէթ իմ: Իշպու վաղիֆէմին իֆապընտա պուլուսուպ պուլուսմագտաղը-տան տօլայը ճէնապ ը Հաղգ հիսապ վէ-րէճէյիլի պիլիլիլ: Պու պապտէ պանա մու՛ալէնէթ էտէճէքէրին մու՛ալէնէթէ-րինի քէմալը մէմուսիլլէթլէ գապուլ, վէ էֆըքարըմ մուլալէթէթ էտէնի մանվ էտէրիմ:» Իսթիլալթօր հաղընթէրիլին իշ-պու հաթթընտա տէտէսի իլէ պէօյիլէք Պրէտէրիլի զիքը էթմէսի, ա՛մէլէ սը-նըքընը իսլա՛նը ա՛նվալընա չալըշտաղը-լէ պէրապէր քէնաթ իսթիլալթօրըն թա-տիլալ էթմէք նիլէթիլտէ օլմատըղընը իս-պաթ էթմէքտէ տիր: Միւշարիլէյն քէնտի մէվլիլինի թաշըլմ վէ թաղիլլէ էթմէք մազսէտիլլէ ա՛մէլէ սընըքընը տա՛նա սը-զը սուրէթտէ իտանտանը իսթիլալթօրիլլէ ըապթ էթմէք արզուսընտա տըր:

—Պրանտանը Պէրիլի զօնֆէրանտան իշ-թիլալէ էտիլ էթմէմէսինի տա՛խը մէճլիսի մէպ՛ուսանտա ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ նէթիճէսինտէ 4 բէյէ գարը 480 բէյ իլէ իսթիլինէ նաղըրը Մ. Սփիւլլէրին մէպէքի թապիլիլ օլուսմը տըր: Մ. Սփիւլլէր Պը-րանտանըն զօնֆէրանտա իշթիլալէ էտէճէ-յինէ տա՛խը օլուպ տա Պէրիլինէ կէօնտէրիլ իտիլիլ հոթալը օլուսմը, վէ իսթիլալ զրա-աթընտա զալէթլէ ալըշտանը տըր: Իշ-պու հոթանըն իսթիլալալ Պրանտանըն ա-մէլէնիլ իսլա՛նը հալինէ սա՛խը հէր հանկի պիւր մէմէքէթտէն զիլատէ արզուսէք իտի-լինէ պիլա՛ն պու մէս՛էլէնիլ թէպիլիլէսի իլիւն իսթիլէրա հիւքիլմէթիլին Պէրնտէ ա՛ղալ էթմէք նիլլէթիլտէ օլտըղը զօնֆէ-րանտա իշթիլալէ էթմէք պապընտա հիւ-քիլմէթ ի մէվքիլլէ թարաֆընտան վու-գու՛ պուլան տա՛լիլէթի պիլլէ զապուլ էյլէմիշ իտիլիլին, վէ իշպու զօնֆէրանտան ա՛ղալըն-տան սաթիլ ը նաղար օլուսմը ճիհէթլէ Պէրիլին զօնֆէրանտան իշթիլալէ իսթիլալ-սընտալի տա՛լիլէթ ընտ էթմէյէ մէյտան-տա հիշ պիւր սէպէպ օլմատըղընը, վէ պի-նա՛ն ալէյն զօնֆէրանտան մազսէտի մէս-՛էլլէ պիլլա պիլլիլին պէյն էլ միլլէ հոգ-թա ի նաղարընտան թէպիլիլ էթմէսի, վէ

վէրիլին զարարլարը զօնֆէրանտա մու-րաթիլալարը պուլուսան տէլլէթիլլին հէր հալտէ զապուլ էթմէսի մէճպուրի օլմամա-սը չարթըլլէ Պրանտանըն մուլաթիլալար կէօնտէրէճէյիլին պէյաթաթընտան իպարէթ տիր:

Իշպու հոթանըն միւնտէրիլալ իլէ պու միւնապէպէթլէ Մ. Սփիւլլէրին իրատ էթտիլիլ չայանը տիլզաթ հուլթ թիլար զապիլինէսինիլ ֆապալիա եօրթուսը, եա-լուտ ֆարիտէ Մայիս Ալտէ վուգու՛ պու-լաճապ պէլլէտիլլէ ինթիլապաթ իսթիլալընա զատար մէվլիլի իզթիտարտա զալմալընա սէպէպ օլաճաղը կիպի, կէնի տալիլլէ նա-ղըրը Մ. Պրօթուա տալիլ կէշէն հափթա մէպ՛ուսան մէճլիսինտէ իրատ էթտիլիլ պիւր հուլթըլլէ վիւքէլանըն մէվլիլինի թաղիլլէ էյլէմիշ տիր:

—Ալիսթիլալ վէ կիլինէ ի ճէտիա արա-սընտա զալ՝ օլան Գաշէթա վաֆօրընըն եօ-ճուլարընտան պա՛ղըլարը զալըլարը վասը-թատըլլէ դուրթարըլմը, վէ վարիտ օլան էն սօն իսպալէրէքէ նաղարէն, 149 քիլի սահիլ ի սէլամէթէ չըզարըլմը, վէ 133 քիլի զարգ օլմուշ տըր: Պիւր զատըն կի-կիրմի սա՛լաթ զատար տէնիլ սաթիլընտա կիւզալիլալէն սօնկրա դուրթարըլմը տըր:

—Կէշէն հափթա ինկիլլէրալալ պիւր տէմիլէ եօլու միւսապէթիլի վուգու՛ պու-լուպ, 4 քիլի թէլէֆ, վէ 30 քիլի մէճրուհ օլմուշ տըր: Ամէրիգատա տալիլ պիւր տէ-միւր եօլու միւսապէթիլի վուգու՛ա կէլէրէք կէտի քիլի թէլէֆ, վէ 15 քիլի մէճրուհ օլ-մուշ տըր: Գաֆգաթիտա Գուլթաիս դուր-պիլինտէ պիւր զալ չէտիտ հարէքէթ ի արզար վուգու՛ պուլմը, վէ իւշ պարիլէտէ էմվալ ու էշեհաճա իսասարաթ ը ա՛ղիլմէ հասըլ օլմուշ տըր:

—Սըրպիլալ իսպուլիլանտընը րէ՛խի Մ. Փասիլ ֆէթրապուրիա կիթմիշ տիր: Միւմաիլլէյնի զահիլի մազսէտի Բուսիա նիլալալթ ը պէլէտիլլէսինիլ թէպիլիլ իսէ տէ, մազսէտի հաղիլիլ Բուսիա իլէ Սըր-պիլալան արտաընտա պիւր թիլալթէթ մու՛ա-հէտէսի ա՛ղալ էթմէք իտիլիլ զանն օլուս-մագտա տըր: Մ. Փասիլ իսլալ թարաֆ-տարանընտան միւրէքէպ օլան պիւր ճէմ՛ի-լէթտէ պիւր հուլթ իրատըլլէ տէօթիլլէ-լէրի զանտան տօլայը Բուսիա էնալիլինէ պէյանը թէլէքէթլէր էտէ պիլիլիլ իլիւն մահաղ օլտըղընը, վէ Սըրպ էնալիլի Բու-սիա էնալիլինիլ տա՛խը սատըղ տօսթը օլտըղը վէ օլաճաղը ճիհէթլէ Բուս վէ Սըրպ միլլէթիլլինիլ ալըլմասը զապիլ օ-լաճալաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Ճէնէ-րալ իկիսաթիլլէ թարաֆընտան վուգու՛ պուլան թէքիլիլ իւզէրինէ Մ. Փասիլ իս-լալ ճէմ՛իլլէթ ի իսպիլլէսինիլ ֆաթիլի ա-ղալըլընա թա՛հին օլուսմը տըր:

—Մարտ 4տէ Փրէնս տը կալ Պօրթ նէհ-րի իւզէրինտէ կաթիլմը օլան քէօփիլիլ-րէնմէն քիւշալալ էյլէմիշ տիր: Իշպու քէօփ-րիլինիլ թուլը 8,296 ալաղ օլուպ, իքի միւս-թէնա իլէ տիւնեատա էն պէօյիլ քէօփ-րիլ, վէ մէհալէթ ի մի՛մարիլէ ճիհէթլլէ տահա ուզուս օլան մէվքիլլէ իքի քէօփիլլէ-յէ ֆա՛խը տիր: Պրուզիլին վէ Նիւ Եօրըլ կէքթիլլէրինէ ըապթ էտէն մէհուր քէօփ-րիլալէն 2,300 ալաղ ուզուս օլուպ, իքի էն ճէսիմ ալաղարընըն արտաընտալ մէսաֆէ Պրուզիլին քէօփիլլէրինիլ ալաղարըն արա-սընտալի մէսաֆէտէն կէնիլ տիր: Պօրթ քէօփիլլէսիլ 2,000,000 ինկիլլ լիւրալընը միւլթէճալիլ մէսարիլլէ կէտի սէնէտէ կա-

փորձը տրբ: Իշպուռ քեօփրիւ սայէսինտէ Իսպոյնանըն ճիւղէն ի շիմայիւնիսնէ կիթ- մէյէ մախսուու օլան Կօլ պիր դաչ միլ դըս- սալմագտա տրբ:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տախիլիյէ նազըրընըն նէշը էթտիլի պիր թահրիրաթ Ե Դուսուսիյէ մուճէպիւնէ տիւ- վէլ ի էճնէպիւնէ դօնսօլսանէլէրինտէ թէր- ճէմանըդ վէ գալմալըդ վազիֆէսինի իճրա էտէն Դամանը թէպա'սսը Իսլամ իսէլէր խըտմէթ ի 'ասքէրիյէտէն, Խրիսթիյան իսէ- լէր պէտէլի 'ասքէրի ի թապընտան մու'աֆ թուլթուլմագտա տրբ:

—Մա'մուրէթ իւլ Ազիզ վալի ի վիլայէ- թինիս ըլլայսէթի թահթընտա պուխար իւլ իշլէյէն ուն տէյրմէնըն, պիր չուխա վէ պէզ ֆապրիգասը վէ պիր տէ չէքէր ֆապ- ըրիգասընըն թէ'սիսինէ մախսուու օլմագ իւզըն պիր չիւրքէթ թէշէքթիւ էյլէմիշ տիր: Վիլայէթ ի մէզքիւրէ տախիլիյան պուլտայ, փամուզ վէ փանճար քէսրէթիւ չառը օլտը- ղընտան, պուլ ֆապրիգասը իշլէն խամ մատտէլէր մէզմուս օլմագ տրբ: վէ էյէր անլէր Կադաճագ գըլլէթիւնտէն նաչի սէք- թէյէ տիւշար օլմագտա իսէ, մուլաֆֆա- գիլիթ ի քէսրէլէյէն նա'իլ օլմամալարընա մէյտանտա պիր սէպէպ կէօրէմէյօրըդ: Մէզ- քիւր ֆապրիգասը օլ թարաֆլարա պէրէ- քէսթը 'ազիմէյի մուճիւլ օլա պիլէճէյիտէն, պիլ տախի օլ թարաֆ էնալիսինի իշպու- թէշէպալիւսին վիլայէթ ի մէզքիւրէ թիճա- ըթիւնէ ըւլմա վէրէճէյիտէն տա'իլ օլան ամալ ու էֆքէալարընա իշթիրաք էտէրիլ: Տա- խիլ ի վիլայէթտէն խարիճէ կէօնտէրիլէն փամուլըն միգտարը սէնէվի 300,000 օգ- դա թախիլին էտիլմէքտէ օլուպ, միգտարը մէզքիւր ի մալ էտիլէ պիլտէ, մէզքիւր մաճ- սուլըն դէր' ու թիմարը իշլէն տաճա վա- սի' արազի հասը ու վազֆ օլուսա պիլիլ: Հէման պիր դաչ կիւն գարֆընտա Խար- փուլթա աշլըն տէֆթէրէ 8,000 լիւրա ի Դամանի գալտ օլուսմը, վէ 'Արապիլի իւլ էկիլն վէ Մալաթիա միւլթէպէրմընտան պիրէր միգտար գալտ էտիլտիքտէ, միգտարը մէզքիւրըն 20,000 լիւրայա պալիլ օլմագտը մէ'մուլ պուլուսմըն տրբ: Իշպու գուսիւն- նիա Սամուսն իւլ 'Արապիլի արապընտա 'արապար իւլ նազըրաթ խըտմէթիւնի տէ կէօրէճէք տիր: Ղազէթալարտա վալի ի միւ- շարիլէյին Թրապիզօն վիլայէթիտէ թէպ- տիլ ի մէ'մուրիյէթ էթմիշ իտիլի ղիքը օ- լուսմըն իսէ տէ, պաշլառըլը թէշէպալիւ- սին թէրք էտիլմէյէճէյի իւմիտիստէյիլ:

—Տէր ի Սաաթէթ վէ միւլազաթը դան- թար բուսուսմը կէշէն սէնէ 1,700,000 ղու- բուշա իլթիլգամ էտիլմիշ իքէն, պու սէնէ մէզքիւր բուսուսմ 1,913,000 ղուրուշա իլ- թիլգամ օլուսմըն տրբ:

—Զաթը Շահանէյէ մախսուու օլարագ Արմանիա Իմիէրաթօրը վիլիշէլմ հազըլէթ- լէրի թարաֆընտան տէօրալի 'արապայա գօշլըմագ մախսուու, պիրի տախի Մէքէն- պուրկ տուգալըլընտա Կէթիշմիշ ճինս պիր պիլնէք աթը օլմագ իւզըն ինտա գըլլընտան պէշ ըէ'ս ճինս աթ ֆապր էրթէսի ազա- մը Իսթանպուլա վասըլ օլուսմըն տրբ: Քէզա- լիք Իմիէրաթօր հազըլէթիւրի Զաթը Շա- հանէյէ, վէ ա'գա ի հիւսայուսա մախսուու օլմագ իւզըն 80 սանտըգ հէտիյէ տաճա կէօնտէրմիշ տիր:

—Նիզամաթը 'ասքէրիյէյէ 'իլալէ օլու- նան Կէնի պիր ֆըզրա աճքէամընճա, մու-

հարէպէյէ տա'վէթ օլուստըլարը ղէման ի- ճապէթ էթմէյէն իշթիլաթ 'ասքէրիլէրի միւս- տէթ ի մու'ալիսէլէրինի իքի միսլի 'աս- քէրիլէրտէ գալմագտ մէճպուր օլմագտա տրբ:

—Պու քէրիէ Աթինատա Սալթանաթը Ե սէնիյէ պաշ չէպէնտէրի Եուսանիսթանա հիճրէթ էթմիշ օլան Կիրիսիլէրին մէմէքէթ- լէրինէ 'ալտէթէ մէ'գուս օլտըլարընա տա- 'իլ պիր իլաննամէ նէշը էթմիշ տիր: Իշ- պու մուհաճիլէրտէն Կալընըդ 16սը մէմ- լէքէթիւրինէ 'ալտէթէ մէ'գուս օլմագտ, պուսլարըն իտիլէրի տախի մէզքիւր իլան- նամէտէ իշ'ար գըլլընտըն տրբ:

—Կէշէն ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Տէլ- լէթ ի 'Ալլիյէ սէֆիլ ի ճէտիտի Զիյա պէյ ի- թալիա Գրալը Հիւսպէրթին հուզուրընա գապուլ օլուսուպ, ըւլմէն ի թիմատնամէ- սինի թէսլիլ էթմիշ տիր:

—Նաֆի'ա նազըրը Զիհնի փաշա հազ- ըթիլէրի վիլայաթը Շահանէյէ լազըմ կէ- լէն Կոլլարըն ինչասը իշլէն քէնտի պիւտ- ճէսինտէ մուգայէտա պուլուսան 170 պիլն լիքա ի Դամանի տախիլ օլմագտըլըն իտա- ըն ի մապաճաթ էտէ պիլէճէյիսի պէյան էյ- լէմիշ տիր: Փաշա ի միւշարիլէյին պու նէ- թիճէյէ վասըլ օլմագտ իշլէն էլ Կէլմ ճարի օլան ուսուլ թա'սիլ էտիլմէք, վէ 20 Կաշընը թէճալիւզ էտէն վէ իշէ Կարայան հէր ա- տէմիլն Կա պիլ գալթ սէնէտէ տէօրթ կիւն չալըշմառը, Կախօտ պա'զը վիլայաթտա 16, վէ պա'զըլարընտա տախի 12 ղուրուշ թէ' տիլէ էթմէսի լազըմ կէլէճէք տիր: Զիհնի փաշա հազըլէթիւրի հէր վիլայէթտէ վալի- նիս ըլլայսէթի թահթընտա թէշէթիլ օլու- նամագ պիր գօմիսին Ե մախսուսըն գօնթ- րօլը ալթընտա իշպու վէրիլինի թօլիւն- մապընը թէքիլիլ էթմիշ տիր:

—Սիւլա միլայէթի տախիլինտէ Սու չէնի գալտընտա պուլուսան սիմիլ գուրուշ մա'տէնըրին իշլէնմէսի իշլէն տօգտան տօ- գուզ սէնէ միւստէթիլ Սնորմանիլ էֆ. Վար- գանեան վէ չիւրէքէառընա իլթիլալ իլթա գըլլընտըն տրբ:

—Ալիլիէն նէշը օլուսան պիր էթմիշ- լէքէ նազարէն, սէնէ ի հալիյէ գարֆընտա Օսմանը պաշրազընը համիլ օլան 107 վա- փօր իւլ 142 Կէլքէն կէմիսի Փիրէա լիմա- նընա տախիլ օլուսմըն տրբ:

—Իսթանպուլ Կալ չիւրքէթի Իսթանպուլ- տա սօպալարը Կալ իւլ գըլտըլընտան պիր մաթալի թէ'սիս ու քիւշտա էտէճէք տիր: Իշպու մաթալիսըն թէ'սիսինտէն միւրատ Կալըն մաթալիստա Կալաճագ մազամըն- տա գուլլանըլմագ իշլէն քէօմիւր Կա- խօտ օտուստան տաճա ուճուզ իտիլինի խալաթ էթմէք տիր: Քէզալիք պու մաթ- պալիստան հէր կիւն 100 գապար ֆուգարա վէ միւլթաճիյէն մէճճանէն Կէմէքիլ վէ- ըրիլէճէք տիր:

—Կէշէն հաֆթա գալի ի ընամի պիր սու- ըթիլտէ սէյաճաթ էյլէմէքտէ օլան իլթալիա վէլի ի 'անտը, Իզմիրի ղիլայէթ, վէ Այա- սուլըգ խարապալարընը թէմաշէ էթմէք իւզըն մախսուսի գալթար իւլ մաճալը մէզ- քիւրէ 'ազիմէթ էյլէմիշ տիր: Միւշարիլէյ- ին 'ալտէթի իւզըրինէ, օ ղէմանա գա- տար քէնտիսինի վիւրուտը խապէրինի ալմը, վէ պէօլիւք իզալիսամէ տէմիր Կօ- լու մէվիլիլինէ թօլիլանմը օլան խալըն պաշլարընը աշմալէ կէօթիլթաթիլէրի ա- սարը ըր'այէթ վէ հիւրմէթի թագաթիլէն, միւշարիլէյն գալթարտան տըշարը չըգտըլը սըրատա խանէտնընա մախսուու օլան պիր

թալը ընէգաթէթիլէ անլէրի սէլալալմըն տրբ: Միւշարիլէյն Իզմիրալէն Սէլանիյէ 'ազիմէթ, վէ Սէլանիլէրտէն հարէքէթիլ Մարա 12 տէ Պէլիլարտա մուլապէթ էյլէմիշ տիր:

—Սապա'նըն պէյանընա նազարէն, Անթա- լիատան Պուրտուր լէարիլիյէ Գօնեպա գապար պիր չիւրմէնտըֆէր խաթթընն ին- չասը իլթիլալընը պիր չիւրքէթ իսթիլալ էթմիլի, վէ իշպու իսթիլալ հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ թարաֆընտան ճիտէն նազարը իլթիլալալ ալթընտըլը ճիւլէթիլ, Այալըն գուսիլանեալը քէնտիսինէ մախսուու օլան խաթթըն Գօնեպա գապար թէմատիլէ թէշ- վիլ օլուսմագ տրբ:

—Պա Իրաթի ի Սէնիյէ Գաֆգալիտան Մէմալիք ի Շահանէյէ հիճրէթ արգուսըն- տա պուլուսան 24,000 իսլամ 'ա'իլէսինի էմիր իսքէանիլէրինէ Կապալընը միւգա- քէրէ էթմէք իւզըն, Սալիյէ նազըրը ճէվ- տէթ վաշանըն ըլլայսէթիլէրի թահթընտա ինիլգալ էթմէքտէ օլան գօմիսին Ե մախ- սուս քէմալը կէրմիլ իւլ քէնտի իշլէն տէ- վամ էթմէքտէ տիր:

—Սիւլալըն Իզմիրտէն ալթըլը մա'լիւ- մալալ նազարէն, Սամատան Պալըքէսիլէ գապար Կալիլթաճագ տէմիր Կօլուսըն էմիր ի քէշֆիլաթը քէմալը կէրմիլ իւլ իճրա է- տիլմէքտէ տիր:

—Էլան Իրան մէմալիլէրտէ գօլըրա 'իւ- լէթի հիւքմ սիւրաթիլիւնտէն, պա էմիր ի սամիլ Կըրքուլմ վիլայէթի հուսուսընտա սընիյէ գօրտօնը թէ'սիս էտիլմիշ տիր:

—Կիւլաշտան Մապէյն ի հիւսայուսա վա- ըրտ օլան թէլէկրաֆ սուրէթի տիր:

Սայէ ի 'ատալէթիլայէ ի հազըլէթ ի Խիլա- ֆէթիլէնալիլէրինտէ ճիւլմէ 'ա'իլէ ի չաքէ- րանէմիլլէ ընէֆաճ ի հալ իւզըն Կալաճագ- տա, վէ հիւ պիր թարաֆտան ղուլմ ու թէ'ատալի կէօրիւմէմէքտէ իքէն, պա'զը առնալը ալթըլը վէ սէպիւրմագիլանըն թա- ըրիլլէ քիւֆրանը նիլմէթ էտէրէք Լօնտ- րատա Տէյի Նէշալ ղազէթապընը նուսիլ- լէրինտէ կէօյա ֆիւրթիլէրին Կըմէնիլէր հազ- ղընտա էթմիշ օլտըլարը ղուլմ ու թէ'ատա տիլանէն պաճալէ լիսանտիլարալարտա պու- լուսմըն օլտըլարը մա'լիւս ի չաքէրանէմիլլէ օլմուշ, վէ խուսուս Ե մէզքիւր ճիւլմէթէն վաճի վէ պիլ Կոսա օլուպ, սայէ ի Սէնիյէ ի իլիլաֆէթիլէնալիլտէ վալիլմիլ 'ալթուլթիլլու իսլիլ փաշա հազըլէթիլէրին հիւսն ի թէ- տապիր վէ իտալիսինտէն բալի վէ խօշու- տիլէթիլիլլին իֆա ի թէշէքիւրիւնտէն 'ա- ճիլ օլարալ, հէման տու'ա ի խալիլիլ ի հազըլէթ ի ճիւլանալիլլէրի պիր գալթ տան թէլալիլալէ Կոս ու թիլլէքտէ գըլլընտագ հէր հալ ու քէարտէ միւլթաճ օլտըլարը Էշֆագը սէնիյէ ի Շէհրիլարիլէրին պալա վէ իսթիլգարընը իսթիլալ էյլէրիլ: օլ պալ- տէ էմիր ու ֆէրման հազըլէթ ի մէն լէ'ս իւլ էմիրն տիր:

Ա'գա ի մէճիլա ի Կոսալէ ի Մօկա' Գալուստ, ա'գա ի մաճէթիլ ի պիտայէթ' Յարուլիլն, միլլէթ վէքիլի Մարտիրոս, Յակոբ վարդա- պետ, Յովհաննէս վարդապետ, Յովհաննէս, Ներսէս, Միլիթար, Նամօ, Օլիլիկան Մու- բալ, Օլիլիկան Լուհիկ, Մուրադտան Շա- հին, Մեսրոպիկան Մանուկ, Մուրադտան Կարապետ, Գալուստ, Վարդան, Տիրաթիլ, Տիրաթիլ, Յովհաննէսեան Ղազարոս, Սա- փան Մարտիլ, Միհաս, Գալուստ, Յակոբ, Պէքօ, Յարուլիլն, Գալուստ, Մարգիլ, Յովհաննէս, Փօլիլ, Մուրադ, Վարդան, Գրի- գոր, Էմրօկան Պալօ:

Ա.Գ.ՉԷԼԵԼԻՆ ՖԻՅԱԹԸ			
Մարտ 15/3, 1890			
Խ. ու. [գուլ. քէպիլ] 20	7	Ը. Կօլ սէճմ. 72	23
Թապիլէ ի Տիւ. Գալմ. 9	20	Խաթիլ. Տաթ. 48	37
Ա.Գ.ՉԷ ՖԻՅԱԹԸ, լիւր 000. 100 ղըլման			
Մէճիլիլ	408	Փօլ	90
Մէթալիլ	401	Նաֆօլէօն	87
Պէշիլ	403	Գըրմիլ	51
Ալթըլ	403	Լիւր Ինկիլ	140
Մանէթ գաթիլ 8 33			

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱ
Ա. ՅԱՆՈՐ ՊՈՅԱՆՆԷ ՄԵԹԱՊԱՆՆԷՍ ՔԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԸՇ ՏԵՐ
Ֆիճնանըլար Կօլուշը, Ամիլիգան խան